

az alakzatban támogatják legjobban egymást a csatárok.

Ha a támadónak sikerült betörni az ellenségbe, akkor legfőbb gondja, hogy a védő által szótt pókháló-ból minél hamarabb kijusson. Ezt a feladatot legsikeresebben úgy oldhatja meg, ha a védő állásán a védő csoportok (fészkek) között átszivárog. Ezért látjuk, hogy a legelől levő raj nem támadja meg a tőle jobbra-balra levő ellenséges csoportokat, hanem igyekszik harc nélkül, minél tovább előre jutni. A mögötte jövő rajok kötelessége, hogy az első rajt mentesítsék a haretól azáltal, hogy a védő csoportok reá rontanak.

Ezzel szemben a védő igyekszik a támadót megsemmisíteni, vagy legalább is visszavetni az állásaiból. Ez az oka azoknak az ellenlökéseknek, melyeket a védő részéről a támadóval szemben látunk.

Gyakorlat vége!

IV.

Terepmegítélés, terepfelhasználás.

A föld felületét, úgy ahogy látjuk, természetes és mesterséges részleteivel együtt, katonai nyelven terepnek hívjuk.

A föld felületén levő természetes alakulások (emelkedések, mélyedések, vizek, árkok) a *tereprészek*, a mesterséges eredetűek (házak, utak, hidak, kútak, kerítések stb.) pedig a *tereptárgyak*. Mindazt, ami a föld felületét borítja, legyen az növényzet, vagy tereptárgy, gyűjtő névvel *terepfedezetnek* nevezzük.

Jól tudjuk, hogy a terep nem egyforma, hanem mindenütt más és más jellemző vonásai vannak. A terep jellemző vonásai szerint terepjellegeket különböztetünk meg. Például:

Nyílt terep az, ahol az áttekintést és a tűzhatást a terepfödözlet nem gátolja.

Sík terep, hol szembetűnő emelkedések vagy mélyedések nincsenek.

Födött terep az, ahol sok terepfedezet van és az az áttekintést korlátozza.

Átszeldelt terep, ahol árkok, vizek, töltések, csatornák nagy számban fordulnak elő.

Hullámos terep a kisebb terepegyenetlenségekkel váltakozó sík terep.

Hegyes terep az, ahol erősen szembetűnő hegyek és völgyek vannak.

A terepnek egy olyan részét, melyen belül a terep jellege nagyjában egyforma, *terepszakasz*nak nevezük. Terepszakasz pl. egy erdő, helység, nagyobb kiterjedésű homokos terület stb.

A terep kiemelkedő részeit terepemelkedéseknek, bemélyedő részeit pedig terepmélyedéseknek nevezzük, tekintet nélkül arra, hogy azok milyen nagyságúak.

A terepemelkedéseket vidékek szerint különbözőképen szokás megjelölni a domb, vagy hegy elnevezéssel. Ez egész természetes is, mert pl. a hegyhez nem szokott alföldi ember már a kis emelkedést is hegynek nevezni. Hogy mégis legyen egységes mértékünk a terepemelkedések nagyságának megjelöléséhez, tartsuk magunkat ahhoz, hogy körülbelül 100 méternél kisebb emelkedéseket dombnak, vagy halomnak, ennél magasabbakat pedig hegynek nevezünk. Nagy kiterjedésű hegyes területnek a neve: hegység.

Egész kis emelkedéseket, melyek még alakjukban is hasonlítanak a víz hullámaihoz, terephullámnak nevezünk.

A terepmélyedések a völgyek. A nagyon kis kiterjedésű és szűk völgyek: teknők.

A terepemelkedéseken megkülönböztethető részek: a tető, mely az emelkedés legfelsőbb része. Ha a tető hosszúra nyúlik és széles, akkor hegyhát, ha keskeny, akkor hegygerinc a neve. Ha a hegytető kerek, akkor kúpnak hívjuk;

a hegyoldal, mely a hegynek a tető és hegy láb közé eső középső része és végül

a hegyláb, amely az emelkedés legalsóbb része.

Szükséges még, hogy egynéhány terepidom elnevezésével tisztába jöjjünk, mert ezekre a terepmegítélésnél és felhasználásnál multhatatlan szükségünk lesz, másrészt majd a célok megjelölésénél vesszük nagy hasznát.

Vízmosás az olyan idom, melyet a lefolyó víz vájt magának, de nem mélyebb 1 méternél.

Vízszakadás a vízmosásból akkor keletkezik, ha a vízmosás mélysége nagyobb, mint 1 méter, amellyel tehát mint kisebb akadállyal is számolnunk kell.

A hegyoldalakon előforduló vízszintes terepidomokat pihenőknek hívjuk.

Nyereg az olyan behajló terepidom, amely két egymáshoz közel eső hegykúp között terül el.

Tereplépcsők azok az idomok, melyek egy hegyoldal egyenletes lejtjét hirtelen megszakítják. Külső formájukban tökéletesen hasonlítanak egy rendes lépcsőhöz, de több méter magasak.

Feltétlenül reá kell szánni néhány délutánt, még a csatárképzés megkezdése előtt, hogy az ujoncoknak az előbb ismertetett alapfogalmakat megtanítsuk. De ezekből csak azt szabad oktatnunk, amit az állomáshelyünkhöz közeleső terepen be is tudunk mutatni. Éppen ezért, ilyenkor más és más terepre vonuljunk ki, hogy az ujoncoknak a látott kép után vésődjenek a nevek emlékezetükbe.

Az alapfogalmak elméleti betanítása kárba vesztett munka.

Amint az ujoncok az alapfogalmakkal nagyjában tisztában vannak, áttérhetünk a terepmegítélésre.

Amint már tudjuk, a támadás legfontosabb elemei: a tűz és a mozgás.

A terepet tehát, amelyen át támadnunk kell, megbiráljuk:

A) *Tűz tekintetében:*

1. a tüzelőállás helyes megválasztása,
2. a rejtőzés,
3. a tüzelőállás megjavítása és
4. az ellenséges tűzhatás csökkentése szempontjából.

B) *Mozgás tekintetében:*

1. a rejtett és
2. a fedett mozgás lehetőségének szempontjából.

A terepnek a fenti szempontok szerint való megbirálása képezi a *terepmegítélést*. Más szóval terepmegítélésnek nevezzük annak a megállapítását, hogy a támadás végrehajtásakor melyek lesznek a terep előnyei és melyek a hátrányai.

A terepmegítélésben olyan gyakorlatra kell szert tennünk, hogy egy pillantás elég legyen a terep helyes megbirálására, mert, csak ha a terep helyes megítélése alapján az előnyöket mind felhasználjuk, a hátrányokat pedig mind kikerüljük, fogunk tudni kevés veszteséggel az ellenséghez oly közel jutni, hogy közelharcban fegyvereinket és a csatárok vitézségét érvényesíthetjük.

Tehát a terepmegítélés alapján a terep előnyeinek a felhasználása és hátrányainak elkerülése képezi a *terepfelhasználást*.

A) **Terepmegítélés és felhasználás a tűz tekintetében.**

1. A tüzelőállás helyes megválasztása.

a) Általában.

Első kép. Több jelző középtávolságon a terepen élesen elütő út, faszor, töltés, erdőszegély, növény stb. széléről, fedezékből, vagy rejtőzésből tüzel az ujoncok felé.

Második kép. Ugyanannyi csatár a terepen nem feltűnő, de *egy* vonalban helyezkedik el és tüzel az ujoncok felé.

Harmadik kép: Jelzők a terepen szétszórtan, nem egy vonalból, rejtőzés nélkül tüzelnek az ujoncok felé.

Negyedik kép: Jelzők egy aljfás, bokros terepszakaszon igen jól rejtőzve tüzelnek az ujoncok felé.

Oktatás: Élesen szembeötlő, vagy a térképe berajzolt terepvonalak mentén levő célok könnyen felfedezhetők, mert az ellenség is önkénytelenül azok környékén keresi a célokat. De, ha a tökéletes rejtőzés miatt a célokat nem is látná, lövésnél a figyelme a hang után odairányul és az említett feltűnő terepvonal a célzást, valamint a lövés hatásának a megfigyelését megkönnyíti.

Ugyancsak könnyen megfigyelhető az arcvonalban elhelyezkedett csatárok vonala is, miután az egyenes vonalak a terepből kiugranak.

(Folytatjuk.)

Tudni, mit kelljen elhallgatni s tudni, mit kelljen kimondani: ezt nevezzük jó ízlésnek s helyes tapintatnak.

Balzac.

A nyiregyházi csendőriskola legénységének kiképzése az evezésben és a vízbőlmentésben.

A csendőrfamilia.

Írta: SZENKOVITS ANTAL tiszthelyettes.

Azt is írhattam volna, hogy „csendőrcsalád“. Mégis inkább a csendőrfamilia címet választottam, dacára, hogy a család és a familia szó tulajdonképpen ugyanazt fejezi ki. Tettem ezt azért, mert valahogyan úgy érzem, mintha a familia szó egy tágabb és mégis bensőségesebb, melegebb együvé tartozást, egy szorosabb meghittebb köteléket jelentene.

Nem arról a családról akarok írni, amelyet férfi és a nő létesít s amely a kölcsönös szeretet melegével a jövő generációról, a nemzet fennmaradásáról gondoskodik. Arról a családról szeretnék beszélni, amelyet a csendőrségnél különösen az örs képez. Testületünkben ez a legkisebb, de egyúttal a legfontosabb egység; a hatalmas gépnek kis csavarjai.

Az örs a végrehajtó hatalom pillére. Hogy feladatának megfelelően, szolgálatkörére vonatkozó ismeretekben és a fegyelmezettségben kívül még sok más tulajdonsággal is kell rendelkeznie. Ezeket a tulajdonságokat egyetlen cikk keretében felsorolni nem is lehet, ezért ezúttal csak egyet ragadok ki a sok közül: a kölcsönös szeretetet, amely nézetem szerint elsősorban képezi alapját az örs harmonikus együttműködésének s amely egyedül alkalmas arra, hogy valóságos családdá, familiává avassa az örsöt.

Magát a kölcsönös szeretetet s az ennek következtében kialakuló familiáris életet nem nevezhetjük olyan tulajdonságnak, amelytől függ az örs szilárdsága és működése. De az tagadhatatlan, hogy nagy hatása van az örs működésére, belső életére, az egyes csendőrök erkölcsi felfogásának, lelkivilágának kialakulására, sőt még ezen túl is, a lakosságra.

Cikkemben foglalkozni kívánok egyrészt az örs nélküli legénysége, másrészt a nős csendőrök által alkotott familiával és ennek életével. Ennek keretében pedig pár szóval kitérek egy ilyen örs felügyeleti területén élő lakosság és a csendőrök közötti viszonyra is.

Csendőrségi szolgálati időm alatt több örsön teljesítettem szolgálatot és még több örsön fordultam meg szolgálatban. Voltam jó és kevésbé jó anyagi viszonyok között levő örsön. Szolgáltam csendes és szinte

megközelíthetetlen, úgynevezett „eldugott“ és szemelőtt levő, forgalmas örsön. Voltam mindenrekész járőr-társ és járőrvezető. Tanítottak és tanítottam. Idővel bekerültem az őrsparancsnokhelyettesi, majd az őrsparancsnoki csoportba. A csendőrségi preventív és végrehajtó szolgálat majdnem valamennyi jelentősebb ágazatában tevékenykedtem. Nagyon sok csendőrrel érintkeztem ezen alkalmakkor úgy a szolgálattal kapcsolatosan, mint a magánéletben is.

Amennyire tapintatlanság nélkül tehettem, igyekeztem behatolni bajtársaim lelkivilágába és — kevés kivétellel — azt vettem észre, hogy sokan — talán tudatalatti akarattal, ösztönszerűen — közvetlenebb, bensőségesebb, melegebb lelkikapocs után vágyódnak, mint aminőben sok örsön részük van. Mi lehet ez a lelkikapocs? Nézetem szerint a szeretet és az ebből folyó tisztelet. Ha a csendőrséget nagyszerű géphez hasonlítjuk, méltán nevezhetjük a szeretetet és az ebből fakadó tiszteletet olajnak, amely a gép zavartalan, zajtalan és síma működését biztosítja.

Ha ezt az olajat, a szeretetet átültetjük minden bajtársunk lelkébe, a nehéz szolgálat azonnal könnyebb lesz s annak terhes oldalát nem fogja érezni senki sem. Egyúttal azonban nagyobb és pontosabb is lesz ténykedésünk eredménye, mert az olyan munka, amely kölcsönös szeretetre van építve, hihetetlen eredményeket képes felmutatni.

Az örs legénysége által alkotott familia feje természetesen az őrsparancsnok. Ő a családfő. Miután az ember jellemvonásai, természete és szokásai elsősorban szűkebb környezetének hatása alatt alakulnak ki, bátran mondhatjuk, hogy amilyen az őrsparancsnok, olyan az örs és annak legénysége is. A csendőr, szolgálati alárendeltsége és az emberi természetben gyökeredző fogékonysága következtében, nemcsak cselekedeteiben lesz hű követője parancsnokának, hanem még gondolkodásmódjában is. Végtelenül fontos tehát, hogy az őrsparancsnok nemcsak rendfokozatánál, de egyéniségénél fogva is első ember legyen az örsön.

Alárendeltjei iránti szeretete a bánásmódban jusszon kifejezésre és minden kínálkozó alkalmat használjon fel arra, hogy alárendeltjei is ennek megfelelő módon érintkezzenek egymással.

Igyekezni fogok ezt egy példával kissé megvilágítani. Olyan parancsoknál és általában minden rendelkezésnél, stb., ahol ezt meg lehet tenni, a rendelkezést úgy kell kiadni, hogy abból mindig kitűnjék a cél, amelynek érdekében a végrehajtást követeljük. Például: A katonai kiképzésen keresztülment próbacsendőrt egyik őrsre osztják be, hogy fogalma legyen a csendőrség preventív és végrehajtó szolgálatáról, mielőtt még elméleti kiképzése kezdetét venné. Kivevénylik szolgálatba. Pár órai portyázás után járőrvezetője egyszer csak egy helyen megáll, tovább nem megy, szinte úgy néz ki, mintha megesőkönnyösödött volna és a les helyén kijelenti, hogy: „Innen egy óráig nem mozdulunk, maga meg öcsém, figyeljen!”

Ezt olyan hangon mondja, hogy a járőrtárs semmit nem mer kérdezni. Na már most a csapongó fantáziájú próbacsendőr mit csinál? Nem tudja megérteni, hogy itt vajjon miért kell egyhelyben, szótlánul és moccnás nélkül egy órát várni. Semmi esetre sem gondol jóra, hanem arra, hogy az öreg csendőr őt vagy megtréfálni, vagy kifárasztani akarja, hogy emlékezetessé tegye számára ezt az első portyázást. Ezen aztán addig töpreng, amíg aztán végre kialakul benne az a nézet, hogy ő *főlöszlegesen* fárad, fázik és talán ázik is. A portyázás kezdetén a szolgálat iránt szinte ösztönszerűen felébredt szimpátia, együttérzés lassanként átalakul *közömbösséggé*. Ha a járőrvezető felvilágosította volna járőrtársát, hogy miért kell egy egész óra hosszáig egy helyben állni, a próbacsendőrből ez az átalakulás nem következett volna be.

Igy vagyunk többé-kevésbé mindennel. Anélkül, hogy a szabályok, rendeletek, stb. ellen véténénk, alárendeltjeinkkel szemben bánásmódunk kétféle lehet.

Az egyikkel a feltétlen engedelmisség mellett szeretettel és tisztelettel adózó alárendeltet nevelünk, akik nemcsak kötelelességből és mert fegyelmezettek, de kifejezetten személyünk iránt érzett szeretetből is támogatni fognak a legváltásosabb pillanatokban is és életüket is készek bármikor habozás nélkül feláldozni előljárójukért.

A másik bánásmódunkkal is fegyelmezett, a parancsokat szemrebbenés nélkül végrehajtó alárendeltet nevelünk, de itt már az engedelmisség alapja *kizáróan* a fegyelem lesz és kérdéses, hogy vajjon arra a kötelelesség határán túl is számíthatunk-e.

Az őrsparancsnok bánásmódja legyen olyan, hogy alárendeltjei a szigorú és igazságos *előljárón* túl benne pártfogót, róluk minden tekintetben gondoskodó, velük együttérző *bajtársat* is tisztelhesse. Legyen olyan, mint egy gondos családapa, aki megértő szívvel kezeli a rábízott, a neki alárendelt csendőrök ügyeit. Ne csak szolgálatban, de azon kívül is érintkezzék az őrs tagjaival. Mutasson érdeklődést alárendeltjeinek ügyes-bajos dolgai iránt, legyen azokban nekik segítségükre. Minden intézkedését a jóindulat kísérje még akkor is, ha fel kell jelentenie alárendeltjét valamely szabálytalanságáért. Nem nagy, de kis hibákkal szemben sem szabad elnézőnek lennie. Vegyen jelentéktelen mulasztásokat is észre, anélkül, hogy azokat erőszakosan keresné.

Alárendeltjeit a hibákról igyekezzék addig, amíg lehet, szép szóval leszoktatni. Ha az nem használ, jöhet az erősebb eszköz. Legyen közvetlen mindenkivel szemben és az önzetlenség jellemezze ténykedéseit. Ne hássza a díszetlet és az elismerést, ne nézze le alárendeltjeit, inkább emelje azokat magához. Itt azután természetesen az egyéni tapintattól és rátermettségtől függ, hogy ki tudja eltalálni az alárendelttel való érintkezés helyes mértékét és ki nem. Mert amilyen káros a merev elzárkózottság, viszont éppen olyan, sőt talán még károsabb lehet az alárendelttel való túlságos pártáskodás, mert könnyen arra vezet, hogy az alárendelt megfélemedjen a köteles tiszteletéről, különösen olyankor, amikor az alárendelt és az őrsparancsnok között nincsen nagy rangkülönbség. Helyes magatartás mellett az alárendelt mindig megtiszteltetésnek fogja venni, ha őrsparancsnoka vele a magánéletben is érintkezik, ha legénységével együtt szórakozik, stb.

Itt említtem meg, hogy a nyakra-főre való tegezésnek nem vagyok barátja. A fiatal legénységet az őrsparancsnok semmi esetre se tegezze; nem baj, ha az idősebbeket sem tegezi. Azt pedig, hogy valaki az őrsre beosztottak közül az őrsparancsnokot visszategezze,

egyáltalán nem tartom helyénvalónak. Igaz, hogy a magyar ember általában tegezni szokta azt, aki őt is tegezi, ebben a tekintetben azonban a katonai előljárókkal és fellebbvalókkal a szokás kivételt létesített; éppen azzal mutatja ki az alárendelt az előljárójával szemben érzett tiszteletét, hogy nem él a visszategezésre megadott felhatalmazással.

Egyébként, mint mindenben, úgy itt is az egyéni bánásmód a leghelyesebb. Azzal szemben, aki parancsnoka baráti közeledésével nem él vissza, aki nem feledkezik meg a fiatalabbat mindig kötelező szerénységről, az őrsparancsnok nyugodtan fog közvetlenebbül viselkedni, míg viszont annak, akiről észreveszi, hogy olyan „szervusz öregem” módon próbál vele szemben viselkedni, hamarosan megmondja a véleményét magyarul.

Az őrs feladatkörében egyesül az orvos, a pap és igen sokszor a tanító tennivalója is. Ezeknek pedig csak úgy lesz képes megfelelni, ha az idevonatkozó ismereteken kívül abban a kis körben, ahol működik, meg tudja teremteni a lelkek harmóniáját. Ez nehéz feladat, máról-holnapra megvalósítani nem lehet és rögzös úton kell járnia annak, aki ezt megvalósítani akarja. De ha csak részben sikerül is, jótékony hatását érezni fogjuk az emberek egymásközti barátságos érintkezésében, a közbiztonsági állapotok megjavulásában és abban a törekvésben, hogy az ember minden cselekvésének alapja az erkölcs legyen.

Kérdezhetné valaki, hogy mi szüksége van az egyesnek, az egyének szeretetre? Mondhatná, hogy ha elvégezte a ráháramló feladatokat és eleget tett kötelességének, nincs szüksége szeretetre. Ha nem volnánk igen sok tekintetben embertársainkra utalva, ha nem szorulnánk ügyes-bajos dolgainkban felebarátaink védelmére vagy segítségére, akkor *talán* tényleg nem lenne szükség kölcsönös szeretetre. De a tényleges helyzet az, hogy az állam által intézményesen fenntartott jogi rend keretén belül az egymás mellett élő emberi csoportok s különösen az ugyanazon érdekek által összekötött, az ugyanazon irányban elfoglalt egyének nagyon is egymásra vannak utalva.

Tág értelemben véve rá vagyunk utalva az iparosra, aki az őstermelő által előállított anyagot átalakítja olyan cikké, amilyenre szükségünk van; a kereskedőre, aki az őstermelő és iparos által előállított kész anyagot a fogyasztóhoz viszi; nem lehet mindenki a maga iparosa és kereskedője.

Egészen szűkkörű értelmezés szerint az őrs tagjai is egymásra vannak utalva. Egyik csendőr segít a másiknak a tanulásban, megmagyarázza a másik előtt homályos leckét; útbaigazítást ad egy számtani, vagy történelmi feladat megoldásánál. A másik csendőr viszont zasképpen ott van bajtársának segítségére, ahol ez gyengébb. Ha az egyik csendőr gyengélkedik vagy beteg, bajtársa őt szeretettel ápolja s tőle telhetően elősegíti, hogy az mielőbb felgyógyuljon.

Szolgálatból való hazatérésnél, különösen éjjel, mikor az őrs legénysége már alszik, minden zaj nélkül rakja el szerelvényét és fegyverzetét, nehogy bajtársai éjjeli nyugalma zavarja. Esős idő alkalmával, vagy nagy hófúváskor a portyázásból hazatérő járőrnek segédkezik, hogy magát rövid idő alatt és könnyen megszabadíthassa az átázott ruházattól.

A hozzá felvilágosításért forduló bajtársának nem mondja azt, hogy a kért dolgot idővel úgyis hallani fogja, most őt ne zavarja, hanem készségesen és azonnal felvilágosítja az érdeklődőt. Ha felvilágosítani nem tudja, megmondja, hogy ebből a célból kihez vagy hová forduljon.

Mindezek természetesen olyan dolgok, amelyek utasításban szabályozva nincsenek és ha némelyik ott esetleg mégis lefektetve lenne, az csak általános elvi szabályozás, amelybe lelket az azt alkalmazó parancsnok, vagy csendőr önt.

Csak egy esetet említek fel annak igazolására, hogy a szabályok szigorú betartásával kétféleképpen lehet az alárendelttel bánni. Hogy melyik a helyesebb, azt olvasóim döntésére bízom.

Kiss János csendőrt áthelyezik az x -i őrsről az y -i őrsre, ahova bevonul. Megérkezik az őrs laktanyába. Belép az őrsirodába és az őrsparancsnoknál jelentkezik. Jelentkezés után az őrsparancsnok a következő módon veszi tudomásul bevonulását: „Isten hozta önt, Kiss csendőr! Sok jót hallottam már önről. Örömmel veszem tudomásul előljáróink rendelkezését,

amelynek folytán ön hozzánk lett helyezve. Érezze magát nálunk jól és igyekezzék képességeit a szolgálat érdekében ezen az örsön még fokozottabb mértékben kifejteni. Most jöjjön velem, ki fogom jelölni az ágyát".

Az otthon levő bajtársak pedig nem mint idegen jövevényt, hanem mint bajtársat, szeretettel fogadják őt. Az áthelyezettnél fiatalabb s egyenlőrangú bajtársak segédkeznek a kicsomagolásnál s egyáltalában mindent elkövetnek, hogy az örs, a család új tagja minden tekintetben otthonosan érezze magát. Tájékoztatják a ráháruló feladatokról, az örskörlet közbiztonsági, stb. viszonyairól.

Ebben az esetben az örsparancsnok és a többi bajtársak mintegy előlegezik az áthelyezett részére azt a bizalmat és szeretetet, amelyet csak később fog kiérdemelni. De mert látja, hogy őt szeretettel övezik s megbecsülik benne a jó esendőrt, arra fog törekedni, hogy a bizalmat és szeretetet kiérdemlje és féltékenyen fog óvakodni olyan dolgot elkövetni, amely a szeretet és bizalom csökkenését vonná maga után.

A másik esetben az áthelyezett esendőrt úgy az önsparancsnok, mint az örs legénysége tartózkodóan fogadják, egy megértő szót hozzá nem szólnak, rá sem néznek, teljesen magára hagyják. Szinte látom, hogy ilyen esetben az újonnan jött esendőr minden új dolog iránt érzéketlen; mélységes közömbösség lesz rajta urrá. Kötelességét teljesíti ugyan, de minden ambíció nélkül. Az örsön egy emberrel többet jelent, semmi egyebet.

Szorosan összefügg ezekkel a kérdésekkel az örs tagjainak személyével kapcsolatos események szokásos megünneplése. Ebbe a kategóriába sorolom be: a ki nevezést, az előléptetést, a név- és születésnapot, valamint a disznótort. Ilyen ünnepeken magam is több örsön vettem részt s épen ez készítet arra, hogy néhány szóval kitérjek erre is.

Ezeknek az eseményeknek megünneplése elsősorban az érdekelt és az örs közzgazdálkodásának anyagi erejétől, másodsorban pedig a szolgálati viszonyoktól függ. Nagy, költséges mulatozássá persze sohasem szabad a dolognak fajulnia. Az érdekeltek ezt a két szempontot rendszerint össze szokták egyeztetni és az örsparancsnok engedélyének kikérése után egyik kedvező napon megtartják az ünnepélyt. Szolgálaton kívüli viszonyban különösen ez az alkalom az, amelyben kifejezésre jut az örs családi mivolta. Mindnyájan jelen vannak, a családfő sem hiányzik. Az ő jelenléte megnyugtató biztosíték arra, hogy az ünnepély mindvégig megtartja azt a színvonalát, amellyel az emberi méltóságnak és a esendőr névnek tartozunk.

Víg kedély és bajtársi szeretet jellemezze ilyenkor az örs tagjait. Kellemes csevegés keretében elevenítsék fel a esendőrségi szolgálatuk kiemelkedőbb mozzanatait, nevezetesebb és veszélyesebb ténykedéseiket.

A legtöbb kívánni való van a familiáris élet terén az örsön lévő nős esendőrök és ezek családtagjai által alkotott családnál. Igen sok örsön még nem ismerték fel az együttérzés és az együttműködés ezirányú szükségességét. Ezen a téren a helyzet a legtöbb helyen az, hogy mindegyik nős esendőr arra törekszik, hogy a polgári társadalom különböző rétegeiben egyéniségének megfelelő kis kört biztosítson magának, ahelyett, hogy ezt a kört elsősorban nős bajtársai bevonásával teremtené meg.

Félreértene az, aki azt tétéleznél fel rólam, hogy helytelennek minősítem a polgári társadalom tagjaival való együttműködést és az ebből folyó társadalmi kötelezettségek teljesítését. Csak azt kívánom hangsúlyozni, hogy elsősorban a nős esendőrök családtagjaikkal együtt alkossák meg ezt a szorosabb és szeretettől áthatott köteléket. Ezt azután megválogatott és arra minden tekintetben alkalmas és érdemes polgári családok bevonásával ki lehet egészíteni.

Az örsparancsnokra és nejeire hárul a feladat, megvalósítani a nősök familiáját. Kettőjükön mulik létrehozni az élethívátás, a esendőrségi szolgálat által egybekapcsolt nős esendőrök harmóniáját a magánélet terén is.

Nagyon kívánatosnak tartom azt, hogy a nős esendőrök feleségeikkel együtt, — rendfokozatra való tekintet nélkül — megértő egyetértésben, szeretetben éljenek s egymást a körülményekhez képest felkeressék, szóval, hogy kifejezett társadalmi életet éljenek. Az

általuk alkotott körbe idővel be lehet vonni a köztestületnek örvendő és jobb módú kisgazda-, iparos- és kereskedőcsaládokat.

Az örs legénységének magánélete hatását érezteti nemcsak a szolgálat terén, hanem az örs működési területén élő lakosság körében is. A esendőrörsök kevés kivétellel olyan területen működnek, ahol a lakosság zöme östermeléssel és főleg ennek egyik ágával, a mezőgazdasággal foglalkozik. Ez megkönnyíti a esendőrök munkáját s ha jó példával járnak elől, a lakosság is lassankint a esendőrörs által mutatott példát követi. Mi esendőrök hivatva vagyunk arra, hogy életmódunkkal, viselkedésünkkel s általában véve minden ténykedésünkkel mindenkinek követendő példát mutassunk.

Ellenségeink elvehették hazánk területének és népességének nagyban-egészben kétharmadát, tönkre tehettek anyagilag, még sem fogják megérni, hogy kedvük és óhajuk szerint megszünjünk létezni, ha él bennünk fajunk szeretete és felismerjük az összetartás, az együttérzés szükségességét.

A betöréses lopások fajtái és azok nyomozása.

Irta: KISS ALADÁR főhadnagy.

Az embernek természetes ösztöne, hogy a tulajdonát képező tárgyakat idegenek jogtalan elsajátításától félti. Féltése rendszerint a tárgy értékével növekszik s minél nagyobb értéket képvisel a kérdéses tárgy, annál fokozottabb védelemben igyekszik is azt részesíteni. Védelmének módja a rendelkezésére álló védelmi eszköztől, eredményessége pedig — legalább is látszólag — a védelmi eszközök modernségétől függ.

Ez a védekezés azonban, miként azt az alábbiakban látni fogjuk, egyiknél sem bizonyul elegendőnek. A mai kor betörője ugyanis több-kevesebb fáradsággal, egyszerűbb, vagy modernebb eszközökkel épügy hozzáfér a ládában levő pénzhez, mint a páncélszekrény vagyonaéhoz. Más védekezésre lesz tehát szükség, hogy a vagyon biztonságban legyen. Tapasztalat szerint leghatásosabb védekezési mód esendőreink ébersége és ügyessége, kik egyrészt a megelőző szolgálat lelkiismeretes végzése, másrészt az ügyes nyomozás által a betöréseknek elejét vehetik, vagy legalább is számát csökkenthetik. — Szükséges lesz azonban, hogy esendőreink a betörők egyéniségét, munkálkodásuk módját közelebbről is megismerjék, mert adott esetben ezen ismeretek felhasználásával könnyebben tudják nyomozásuk sikerét biztosítani.

A lopás a jogtalan vagyonszerzés egyik legkönnyebb módja s épen ezért a leggyakoribb büncselekmény is. Végrehajtása, különösen az egyszerű lopásoknál, sem nagyobb ügyességet, sem furfangot nem igényel és igen sok esetben a kínálkozó alkalom szüli a tolvajt.

A hivatásos tolvajok közé tartoznak s azoknak is a legveszedelmesebb csoportját képezik a betörők. Ezek már meggondoltan, tervszerűen s legtöbbször többen együtt dolgoznak, ami által nem csak nagy eredményeket képesek elérni, hanem a rettegett tettenérést is elkerülhetik. Magukat szakértelmük miatt a tolvajtársadalom legmagasabb osztályába sorolják, s a közönséges tolvajokat — kiket lekicsinylően pipatisztójuknak is szoktak nevezni — lenézik. Legtöbbször a kézműves emberek, főleg a lakatosok sorából kerülnek elő, kik aztán a szakmájukban szerzett ügyességüket betörések végrehajtásánál igen jól érvényesítik. Emellett azonban a társadalom sok más rétegével is találkozunk a betörők között. Hazánk legveszedelmesebb és legügyesebbnek ismert betörője — Mezei Endre Árpád — egyszerű borbélymester volt. Mesterségüket szenvedéllyel, a bűnözés ösztönétől hajtva űzik s nincs az az akadály, melynek leküzdésétől visszariadnának, ha jó zsákmányra van kilátásuk. Elszántak, bátrak, sokszor vakmerőek. Rendszerint biztos prédára mennek s előzetes puhatolás után legtöbbször csak ott dolgoznak, ahol busás hasznot remélnek. Tervüket előzőleg mindig lehetőleg a legapróbb részletekig megbeszéli s azokat a legnagyobb titokban tartják. Munká-

jukat a rátermettséghez mértén egymás között felosztva végzik. A tettenérés elkerülésére a büntetéstől való félelem miatt minden alkalommal különösen nagy gondot fordítanak, s ha ez óberségük dacára is bekövetkezne, megmenekülésük vagy társaik megmentése érdekében ölni is készek. Megzavarás esetén a munkát gyorsan abbahagyva különböző irányokba menekülnek és csak az esetben térnek vissza, ha a felfedezést kizártnak tartják. Egymást soha el nem árulják s ha kell, a legjobb barátot is megtagadják. Legtöbbször a kipróbált és sikerrel alkalmazott, mesterségüknek megfelelő módszerrel dolgoznak s egyes szokásokhoz — ami pedig igen gyakran árulójuk — babonásan ragaszkodnak. Rendelkezésükre álló modern szerszámaik és nagy ügyességük gyors munkát tesz lehetővé s erre minden alkalommal törekednek is. Mindig a legegyszerűbb véghezviteli módot választják, mert ezzel legkönnyebben célhoz érnek. Lopásuk tárgya minden dolog, mely reájuk nézve értékkel bír s ami általuk értékesíthető. Főleg azonban csak a nagyobb értékkel bíró tárgyakra — pénz, ékszer, ezüstnemű — pályáznak és rendszerint csak ezek hiányában vetemednek kisebb értékek elvitelére. A nagy kiterjedésű tárgyakat nem szívesen viszik el, mert azok cipelése feltűnő s igen könnyen reájuk tereli a gyanút. Az elkövetési helyben nem igen válogatnak s épüget nem kímélik meg a szegény ember kunyhóját, mint ahogy betörnek templomokba is. Természetesen leggyakrabban bankokba, üzlethelyiségekbe, lakásokba törnek be, mert itt remélik a legnagyobb hasznot. Emellett azonban igen gyakoriak még a műhelyekbe, raktárakba, kamrákba, sőt a kriptákba való betörések is.

Időpont tekintetében az éjjel körüli időt kedvelik legjobban, ha azonban üresen álló lakásra találnak, a nappali munkálkodástól sem riadnak vissza. Üzletek feltörésére előszeretettel használják fel a déli órák szünidejét is. Nyáron főleg az elhagyott lakásokat, télen a lakatlan nyári lakásokat, nyaralókat törnek fel, míg az üzletekbe és lakásokba való betörés főidőszaka a téli és őszi — novembertől márciusig — időre esik.

A jól végzett munka után igyekeznek gyorsan eltűnni anélkül, hogy nagyobb csomagok cipelésével magukat gyanússá tennék. Kis csomag, nagy érték, ez a jelszavuk. Egymást az eltűnésnél is segítik. Szerszámaikat rendszerint egy kis táskában viszik, míg a lopott tárgyakat igen sokszor csinos kiállítású bőröndbe csomagolva szállítják el akként, hogy egyik az úr szerepét adja, kit a csomagot cipelő inasa követ. Első útjuk rendszerint az orgazdálhoz vezet, ki bizalmasuk és sokszor jóbarátjuk. Itt a zsákmányt lerakva eltűnnek és megint csak akkor kerülnek elő, ha a körülményeket biztonságosnak látják. A betörő egyedül nem szeret dolgozni s ha erre mégis kényszerül, akkor még óvatosabb. Ilyenkor különösen tart a csendőrtől s ha ez meglepi, megmenekülése érdekében szembe is száll vele.

A kezdő, a betöréssel csak egyszer-kétszer próbálkozó betörő, rendszerint kezdetleges eszközökkel, főleg nyers erőszakkal dolgozik. Munkáját ideges kapkodás, tervszerűtlenség jellemzi. Fél a zajcsinálástól, fél a tettenkapástól s nem törődik azzal, hogy nyomokat hagy hátra. Igyekszik mielőbb továbbállni, sokszor értékes tárgyak visszahagyása árán is. Ha azonban betörései sikerülnek és sem a tettenérés, sem az eredményes nyomozás nem következik be, csakhamar bátorságot nyer a kezdő is és rövidesen az örskörlet vagy egész vidék rettegett betörője lesz.

A betöréses lopás fogalmát büntetőtörvénykönyvünk (Btkv.) 336. §-nak 3. és 4. pontjában tárgyalta lopási mód meríti ki. Ezek szerint a törvény az olyan lopást, mely épületben, bekerített helyen, vagy hajón követtetik el, hova a tolvaj betörés, vagy bemászás által jutott, vagy ha a lopás céljából a zár, vagy egyéb készülék feltörött, vagy ha a felnyitásra hamis, vagy ellopott kulcs használtatik, az értékhatárra való tekintet nélkül büntettnak minősíti. A súlyosabb minősítés oka abban rejlik, hogy a tettes a lopás elkövetésénél a felmerülő akadályok leküzdése, illetve elhárítása által nagyfokú elvetemültségről tesz bizonyosságot. Ez az elvetemültség jellemző tulajdonsága, munkájában kísérelője is marad az ily módon — betörés, bemászás, feltörés és felnyitás útján — dolgozó tolvajnak, kit

betörő néven ismerünk, cselekményét pedig betöréses lopásnak nevezzük.

A betöréses lopások a Btkv. idézett soraiban foglaltak alapján elkövetési módjuknál fogva négy csoportba oszthatók. Első és második csoportba az épületben, bekerített helyen vagy hajón elkövetett lopások tartoznak, hová a tettes betörés, illetve bemászás által jutott be. A harmadik csoportot a feltöréses, míg a negyediket a felnyitás által véghez vitt lopások képezik.

Betörés alatt valamely épületbe vagy helyiségbe erőszak alkalmazásával való behatolást értjük. Az erőszakot a megőrzésre szolgáló kapunak, kerítésnek vagy az elzárást eszközöző zárnak vagy más eszköznek oly állapotba való helyezésére alkalmazza a betörő, hogy az a bejutását ne akadályozza. A személyek ellen alkalmazott erőszakkal elkövetett eltulajdonítás már nem tartozik a lopás fogalomkörébe. Különböztetve az erőszak alkalmazása bármely — a bejutást akadályozó — tárgy ellen irányulhat, lényeg az, hogy a tolvajnak a bejutás érdekében valamely nehézséget kell legyőznie. Ugyancsak akadály legyőzése szükséges a bemászáshoz is, ami alatt a bejutás rendes módjának elkerülésével eszközölt behatolást értjük. Ez történhet az akadály átugrása, átmászása avagy úszás által.

Úgy a betörést, mint a bemászást a lopás színhelyére való jutás végett alkalmazza a tolvaj. Ez a színhely épület, bekerített birtok vagy hajó lehet. Épület alatt itt nemcsak szorososan vett lakóházat, hanem annak minden tartozékát, a gazdasági épületeket, valamint minden egyedül álló olyan építményt kell érteni, amelynél a tolvajnak az abba való bejutás végett akadályt kell legyőznie. Ha a tolvaj a helyiségbe erőszak nélkül jutott be és a helyiségben talált záros szekrényt, asztalt vagy ládát tör fel, cselekménye a feltörés által elkövetett betöréses lopást képezi. Bekerített hely alatt a látható módon körülvevett és a szomszédos résztől elválasztott területrészt kell érteni. A körülkerítés módja, illetve eszköze nem lényeges, fontos csak az, hogy külsőleg is felismerhető legyen. Hajó alatt bármely vízi járóművet értünk.

Épületbe rendszerint az ajtón keresztül hatol be a tolvaj. Ez a legelterjedtebb és sokszor a legkönnyebb bejutási mód. Az egyszerűbb vagy gyengébb szerkezetű ajtókat feszítő vas segítségével benyomják vagy sarkai-ból kiemelik. Az asztalos mesterségük főleg az ajtó betétlapjának kifűrészelése által keletkezett nyílást szokták a bejutásra felhasználni. A lakatokkal elzárt ajtókról előbb a lakatokat távolítják el, ami a lakatot tartó retesz kihúzásával, a lakat fedelének kalapáccsal való leverésével vagy a lakat fülébe dugott kis vasrúd segítségével történik. Ha ezek a módok nem vezetnek eredményhez vagy nem mutatkoznak célszerűnek, akkor a zár kifeszítésével vagy kinyitásával próbálkoznak meg. Ha kulcs, vagy az újabban igen gyakran használni szokott biztonsági zárbetét van a zárbán, azt előbb egy kulcsfordító segítségével abból kiveszik és az így szabaddá tett zárat tolvaj- vagy álkulccsal kinyitják.

Tolvajkulcs bőségesen áll minden szakavatott betörő rendelkezésére s az nem más, mint egy meggörbített hegyű vasdrót, mellyel a zár könnyen felnyitható. Álkulcsot az előzőleg eszközölt lerajzolás vagy viaszlenyomat alapján a vaskereskedésben vett kidolgozatlan kulcsból készíti el a tolvaj, s annak tollát alkalmazásakor korommal keni be. Így megtudja, hogy hol kell még a kulcson reszelnie, mert a kérdéses helyen a korom a surlódás következtében lekopik. A reszelést a helyszínen pillanat alatt elvégzik és kinyitva a zárt, bejutnak a helyiségbe, ahol rövid tájékozódás után az értékes dolgok összeszedéséhez látnak.

Igen kedvelt módja még az épületbe való behatolásnak az ablakon keresztül való bejutás is, bár itt az ablaktáblák mellett igen gyakran vasrácsok is akadályozzák a bejutást. A rácsokat rendszerint hévér segítségével emelik ki, esetleg vasfűrésszel elfűrészelik vagy vasrudakkal elgörbítik. A felesleges fáradozás elkerülése végett sohasem csinálnak nagyobb nyílást, mint amennyi a bejutáshoz szükséges. Ezek kicsiny-sége sokszor meg is tévesztheti a nyomozó csendőrt. Ily esetekben szükséges lesz a bejutás lehetőségének a kipróbálása is.

Az ablaküvegeket enyvvel beragasztott vászon-darabbal vagy papírral terítik be és így benyomva a csörömpölés zaját felfogják. Gyakori eset az is, hogy az üvegeket már előzőleg kövekkel beverik. Gyakran próbálkoznak még a gitt leszedésével is, ami után az apró szegek eltávolításával az ablaküveg könnyen kiemelhető. Ezt a módszert különösen akkor alkalmazzák sikeresen, ha a gitt friss vagy már töredezett.

Ott, ahol az ajtón vagy ablakon való bejutás különösebb nehézségbe ütközik, a fal kibontásával próbálkozik meg a betörő. Ezt rendszerint a szomszédos helyiségből vagy a padlásról végzik és a nagy munkától a siker reményében sem riadnak vissza. A kibontás megkezdése előtt a helyszínen tájékozódva helyi ismereteket szereznek, nehogy a falnak rossz helyen való kibontásával eredménytelen munkát végezzenek. E célra gyakran a szomszédos szobákat, helyiségeket ki is bérlik. Itt kezdik aztán meg a bontást természetesen a fal legkeskenyebb részén. A mennyezetek bontásánál különösen nagy gondot fordítanak arra, hogy a lehulló törmelék ne zajt ne csináljanak, amit az első téglakivevése által keletkezett nyíláson átdugott és kifeszített erős ernyő segítségével el is érnek. Igen ügyelnek arra is, hogy a bontást leplezzék, miért is azt igen gyakran nagyobb butordarabok mögött kezdik meg.

A behatolásra — különösen faluhelyeken a nyitott kéményeknél — alkalmasnak látszik még a kéményen, valamint a gyakran nyitva tartani szokott árnyékszék ablakain, esetleg a padláslyukakon keresztül való bejutás is, aminek keresztülvitelére kötelek, esetleg létrát szoktak használni. A kötelek rendszerint magukkal hozzák, a létrát pedig a helyszínről vagy a szomszédból kerítik elő.

A felsorolt módok valamelyikével a lakásba, üzlet-helyiségbe stb. bejutott tolvaj igen gyakran kerül abba a helyzetbe, hogy munkájának jutalmához, a pénzhez, melynek megszerzése vezérli, csak újabb fizikai munka kifejtése árán juthat. Ennek, — miként cikkem elején kifejtettem — természetes oka az, hogy úgy a magánosok, mint társulatok és bankok igyekeznek értéktárgyaikat oly helyre és úgy elhelyezni, hogy ahhoz avatatlan kezek hozzá ne férközhessenek. Ilyen helyek lesznek a záros szekrények, melyek a szükség szerint egyszerűbbek vagy modern páncélszekrények. Ezek egyrészt záruk komplikáltsága, másrészt falazatuk erőssége folytán elegendő védelmet látszanak nyújtani s sokszor ugyancsak próbára is teszik a betörő ügyességét. Sok esetben itt kezdődik tehát a betörő nehezebb munkája, amit az a zárnak vagy megőrzésre szolgáló egyéb készüléknek feltörése által próbál elvégezni.

Feltörés alatt a zárnak vagy készüléknek erőszak útján való felnyitását értjük. Ez a felnyitás bármely eszközzel s a helyszíntől távol is történhet, fontos csupán az, hogy a tettes erőszakot fejtson ki és a feltörést a lopás véghezvitele végett eszközölje. Legismertebb módszerei:

1. A szekrény vagy tartály zárszerkezetének eltávolítása.
2. Az oldalfalak szétbontása vagy kifeszítése.
3. Az olvasztás vagy robbantás által elkövetett feltörések.

Egyszerűbb szekrények zárának eltávolítása a betörő részéről nem igényel nagyobb fáradságot, mert azt kifeszítéssel, lakatokat pedig a tartó vas kihúzásával vagy a lakat fülébe dugott kis vasrúd segítségével könnyen eltávolítja. Másként áll azonban a helyzet az u. n. Wertheim-szekrényeknél, melyek erős falazatuk mellett igen modern — sok kettő, három — zárral vannak ellátva. Ezek feltöréséhez már különleges szerszámok, nagy szakértelem és fizikai erő szükségesek. A szekrényeknek rendszerint az elülső fala készül a legerősebbnek s hogy mégis itt próbálkoznak legtöbbször a feltöréssel, az azzal magyarázható meg, hogy biztos eredményt csak az itt elhelyezett zárszerkezet eltávolítása által remélnek, mert ezek kivételével nyitva áll az út a szekrény belsejéhez. A zárhoz akként próbálkoznak hozzáférni, hogy körülötte erős fűrógéppel apró lyukakat fúrnak, melyek közeit hidegvágóval összeszaggatják. Az ekként nyert nyílást aztán feszítővassal a szükséghatárig tágítják. A zárbontás a zárok száma szerint 1—2—3-as zárbontás lehet. A

munkát annak nehézsége és fárasztó volta miatt rendszerint ketten felváltva végzik s az a kassza erőssége és a rendelkezésre álló szerszámokhoz mérten fél órától 5—6 órát vesz igénybe.

Jobb eszközök hiányában az oldalfalak vagy a szekrény tetejének kibontásával próbálkozik meg a betörő. Ezeket a falak gyengébb volta miatt könnyebben ki is tudják bontani, de igen gyakran ki vannak téve annak, hogy a kibontás után még mindig nem juthanak a trezorhoz. A kibontás az előfalakéhoz hasonlóan történik, csupán a gyengébb szerkezetű szekrényeknél próbálkoznak meg a hátsó- vagy fedőlap kifeszítésével.

A kasszafeltörés legegyszerűbb alakja a cigányok által előszeretettel használni szokott feltörési mód. Ez abban áll, hogy a szekrényt a helyszínről szekéren elszállítják és a füzesekben vagy más félreeső helyen csákányokkal és fejszékkel szétverik. Ezen módszer előnye az, hogy a tolvaj keveset időzik a helyszínen és a szétverés nehéz munkáját akadálytalanul végezheti.

A legmodernebb — nálunk azonban még kevésbé használt — feltörési módok az olvasztás és robbantás útján eszközölt feltörések. Végrehajtásuk különös szakértelmet igényel ugyan, de főelőnyük az, hogy aránylag rövid idő alatt nagy eredményeket biztosítanak. Az olvasztást magas hőmérsékletű fejlesztő lánggal eszközlik, melyre az u. n. Thermit-por mutatkozik legalkalmasabbnak. Meggyújtásával kb. 3000 fok hő fejlődik, ami — tekintve, hogy a vas olvadási hőfoka az 1500 fokot nem haladja meg — hamar a szükséges nyíláshoz juttatja a betörőt.

A robbantáshoz különböző robbantó patronokat használnak, melyeket a zárok körül fűrt lyukakban helyeznek el s gyújtószinórral gyújtanak meg. A robbanás rendszerint a zár teljes megsemmisülését eredményezi és így szabad lesz az út a szekrény belsejéhez. Háború alatt szökött katonák kézigránáttal is robbantottak fel páncélszekrényeket, ez azonban csak elvétve fordult elő.

Az utolsó és egyben a legkönnyebb betöréses lopási mód a zárnak vagy megőrzésre szolgáló egyéb készüléknek hamis vagy ellopott kulccsal való felnyitása. Itt a mindig bőségesen rendelkezésre álló hamis vagy az ellopott kulcs felhasználásával erőszak kifejtése nélkül dolgozik a betörő s a felnyitást a lopás végrehajtása végett eszközli. Hamis kulcs alatt minden olyan kulcsot kell érteni, mely a zárnak nem rendes kulcsa, valamint minden olyan eszközt, mely a zár kinyitására alkalmas. Ellopott kulcs a zár rendes kulcsa, melyet azonban a tettes már előzőleg el tulajdonított. Ennek leggyakoribb módja az, hogy a tolvaj kikémléli a kulcs tartási helyét s azt onnan alkalmas pillanatban ellopja. Itt tehát tulajdonképpen kétszeres lopásról van szó, amit egyrészt a kulcs és aztán a tárgy ellopása által követ el a betörő. Ide tartozik a páncélszekrények tartalékkulcsainak bűnös úton való megszerzése is, ami a szállító gyártól az ott alkalmazott munkások segítségével sokszor sikerül.

A betöréses lopások nyomozása a legnehezebbek közé tartozik, aminek oka főleg abban keresendő, hogy a — rendszerint már büntetett előéletű — betörő teljes tudatában van annak, hogy sikeres nyomozás esetén a rá nézve igen kellemetlen eredményű törvényes megtorlást nem kerülheti el s éppen ezért el is követ mindent, hogy cselekménye fel ne fedeztessék. E téren pedig sokszor igen nagy leleményességet tanúsítanak. Nem hangsúlyozható eléggé tehát, hogy a csendőr minden, még a legegyszerűbbnek látszó betöréses lopás nyomozásánál is tervszerűen járjon el, mert a kapkodó és tervszerűtlen nyomozás eredményt csak véletlenül biztosít.

A nyomozás rendszerint itt is a helyszínen, a helyszíni szemlével kezdődik, hol igyekezni kell minél előbb megjelenni. A nyomozás bevezetését nem szabad halogatni, mert tapasztalati tény, hogy a kiderítés az elkövetés utáni 1—2 napon belül a legkönnyebb. A helyszínen érkezett csendőrnek legfőbb kötelessége a helyszín változatlan állapotban való megtartásáról való gondoskodás legyen, mert ezáltal a fontos nyomok megsemmisítésének elejét veheti. Ennek biztosítása után fogjon azonnal a helyszíni szemléhez, melyet mindig a legnagyobb alaposággal és aprólékosággal menő részletességgel kell megtartania, mert sokszor a legjelentetlenebbnek látszó nyomok vagy tárgyak is döntő

befolyással lehetnek a nyomozás későbbi menetére és eredményére. Igyekeznek a helyszínen látottak alapján a bűneselekmény lefolyását elképzelni és megállapítani, hogy hol jöhetett be és hol távozhatott el a tettes. A felkutatott útvonalon végigjárva, ott mindent — ha szükséges, ismételt — végig kell néznie s különösen lábnyomok keresésére kell nagy gondot fordítani. Ezekből, azok megfelelő biztosítása után, a tettesek számának, az őrtállók helyeinek, a menekülés irányának megállapítása után, könnyen következtetni tud a tettesek egyéniségére is. Pontos lemerések által a tettes magasságát, ezenkívül annak járási módját, esetleg fogyatékosságát (sántaság, bicogás) és a lábbelik sajátosságát (hiányzó patkószeg, lekopott sarok stb.) is könnyen megállapíthatja, melyek sikeres nyomozását magyban megkönnyíthetik. Keresésükkel nem szabad fukarkodni s ha azok a megtalálás után meg is szakadtak, a keresést — az utolsó nyomnak pálcikával való megjelölése után — tovább kell folytatni, mert azok gyakran a tettes vagy a bűnsegéd házához vezetnek.

A bejövétel és eltávozás útvonalán a lábnyomok keresése mellett más nyomok találására is igyekeznünk kell. Ilyenek pl. a meszelt vagy festett falnak, kerítésnek, a kémény koromjának nyomai, melyek a tettes ruházatára tapadva könnyen nyomravezetők lehetnek. Drótkerítések keresztülmászásánál igen gyakran elszakított ruhadarabok maradhatnak vissza, míg az ablakon keresztül való bejutásnál a betört üvegeken sokszor ujjnyomok lesznek találhatóak.

Alapos szemle alá kell vonni a zárat, mert ezeken sokszor a használt eszköz nyomait is meg lehet találni. Szekrények feltérésénél különös gondot kell fordítani annak megállapítására, hogy melyek lehettek azok a tárgyak, amikhez a betörő munkája közben hozzáérhetett, amiken aztán ujjnyomokat kell keresni. A talált ujjnyomokat rögzítéssel azonnal biztosítani kell s kívánatos azt mielőbb az Országos Bűnügyi Nyilvántartó Hivatalhoz beküldeni. Ott, ahol szükségesnek mutatkozik, célszerű lesz az ujjnyomokat argentorát-porral keresni, melyek azok láthatóságát lehetővé teszik. Nem szabad figyelmen kívül hagyni a tettes által visszahagyott tárgyakat sem s ezek közül a legkisebbnek, pl. gyufaszál, cigarettavég, gomb stb. sem szabad a csendőr figyelmét kikerülni. A sértett bemondása alapján a legpontosabban meg kell állapítani azt is, hogy mit vitt el a tettes.

Elsősorban a tárgyi bizonyítékok (bűnjel) beszerzésére kell a csendőrnek törekednie, mert ezek legtöbbször kétségbe nem vonható bizonyító erővel bírnak. A tárgyi bizonyítékok mellett nem szabad azonban figyelmen kívül hagyni azoknak a körülményeknek a megállapítását sem, melyek nyomozásának sikerét biztosíthatják vagy a tárgyi bizonyítékok bizonyító erejét fokozhatják.

Ha a csendőr a zár megvizsgálásakor azon erőszak nyomait nem észlel, jól teszi, ha figyelmét a helyi viszonyokkal ismerős vagy a házhoz tartozó egyénekre is kiterjeszti, mert valószínű, hogy a felnyitás a zár rendes vagy ellopott kulcsával történt. Ez különben a zár szétszedése által biztosan meg is állapítható, mert hamis kulcsok használata esetén abban karcolások lesznek láthatók. Ilyen esetben ajánlatos lesz a cseléd előéletét és magánviszonyait is puhatolás tárgyává tenni, mert könnyen lehetséges, hogy ő játszott a betörő kezére. A páncélszekrény tartalék-kulcsainak használatánál azt kell elsősorban megállapítani, hogy azok megszerzése kinek lehetett módjában. A helyi viszonyokkal ismerős tettesre mutat azon körülmény is, ha eldugott tárgyakat vagy az értéktárgyak egy részét, avagy különleges s csak egyes egyénre értékkel bíró tárgyakat vitt el a tettes.

Nem szabad figyelmen kívül hagyni a betörés módját sem, mert a behatolásnál sokszor meglátszik az, hogy kezdő vagy mester munkája áll-e előttünk, aszerint, amint az erőszak kifejtése gyorsaságot, szakavatottságot vagy tétova kezdő tolvaj munkáját mutatja. Ha a betörés nem egy pontra irányított támadás után, hanem több helyen való kísérletezgetéssel történt, kezdő betörővel állunk szemben. A helyszínen visszamaradt jó szerszám egyes betörőre mutat. Ha semmi nyom nem maradt vissza, a tettest vagy a helyi viszonyokkal ismerős egyéneket, vagy a hivatásos betörők között kell keresnünk.

Igen sok betörő különböző helyeken is ugyanazon eszközökkel és ugyanazzal a módszerrel dolgozik. Ha tehát a csendőr a már ismert módszerrel találkozik, figyelmét elsősorban is annak alkalmazójára kell kiterjeszteni. A betörések által okozott egyforma törések, vésőnyomok stb. is ugyanazon tettesre mutatnak.

Figyelemmel kell lenni a betörők különböző szokásaira is. Ezek közül az órák megállítása, a lakásnak emberi ürülékkel való bepiszkítása, cigarettavégek eldobálása a legismertebbek. Ezek a tettes személyének megállapításánál sokszor döntő szerepet játszanak.

Puhatolni kell az irányban is, hogy nem történtek-e előkészületek a betörésre. Ezek közül igen gyakoriak a lakásnak kéregető, utazó stb. által való kikémlelése, ablakok beverése, ebek megmérgezése, szomszédos helyiségek kibérlése. Ezekben az esetekben a csendőrnek kell a házbéli vagy a szomszédok figyelmét ezen körülményekre felhívni, mert azok annak előzőleg különös fontosságot nem igen tulajdonítanak. Falbontás esetén, ha az a szomszédos helyiségekből történt, a bérbeadó, ha pedig azt a padláson keresztül eszközölték, a házba be- és kijáró egyéneket figyelemmel kísérő házmester, a tettes személyére nézve sokszor értékes felvilágosítással tud szolgálni.

Erdeklődni kell az után is, hogy a lopás idején a helyszínen közelében nem láttak-e valakit ólálkodni. Ennek megállapítása könnyen a betörő személyéhez vezethet.

Puhatolni kell a tettesek esetleges elutazása után is. Ezirányban az éjjeli őrök, fuvarosok, esetleg bérkocsisok, valamint az állomás személyzete tud értékes felvilágosítással szolgálni.

Ékszerészeknél, zálogházakban is ajánlatos lesz kérdezősködni, mert nem lehetetlen, hogy az ellopott dolgok közül ide is került egy pár darab. Ugyancsak ajánlatos lesz a zsbvásárookban való szétnézés is.

A betöréses lopással kapcsolatban fel kívánom még csendőreink figyelmét hívni az önbetörésre is, ami ugyan, mint a csalásnak egyik mome, nem tartozik már tárgyam körébe, de amire a nyomozó csendőrnek a betöréses lopás nyomozásánál sokszor gondolni kell. Az önbetörés lényege az, hogy a betörés ellen magasra bebiztosított lakást vagy üzlethelyiséget alkalmas pillanatban a tulajdonos maga töri fel. Az ilyen esetek nyomozása különösen nehéz, mert a tettes jó előre készül a csalásra és mindent gondosan úgy elrendez, hogy a betörés színlelése sikerüljön és áruló nyom me maradjon. Sokszor aztán éppen ez a túlzott óvatosság és elővigyázat lesz árulója, mely a csendőr gyanuját könnyen felkeltheti. A helyszínen alapos megvizsgálása után azt kell a csendőrnek megállapítani, hogy ki és hogy zárta be az üzletet, reggel ki nyitotta azt ki és a felnyitás előtt milyen állapotban találta s hogy ki járhatott az üzletben a személyzet közül. Megállapítandó még, hogy mit vittek el az üzletből. Az elvitt tárgyakat hol, mikor, kitől és mennyiért vette a tulajdonos. Előadása az alkalmazottak vallomásával s az üzleti könyveknek szakértők általi felülvizsgálásával a szükséghez mérten mindig ellenőrizendők. Ellentmondások vagy gyanus magaviselet esetén a tulajdonosnál vagy hozzátartozóinál házkutatást kell tartani s ha ez alkalommal az elvittnek bemondott tárgyakból valamit megtalálunk, az álsértett bűnössége bizonyítottnak vehető.

Az elmondottakból láthatjuk, hogy a betöréses lopás nyomozása nagy körülményt és szakértelmet igényel. Legtöbbször csak hosszú fáradozás után lehet eredményt elérni, de a siker — ha a csendőr a fáradságot nem sajnálja — nem maradhat el. Az eredményteljes nyomozásokkal a legjobban sakkban tudjuk tartani a betörőket, ami mellett még a megelőző szolgálat lelkiismeretes kezelése bír különös fontossággal. A lebujoznak, gyanus helyeknek és személyeknek állandó szemmel való kísérése, az orgazdák, szokásos büntettek házainak gyakori megfigyelése, esetleg átkutatása, az örskörlet minden pontjának észszerű portyázása, a csendőrnek nem várt helyeken való ismételt feltűnése nagyon megnehezíti a betörők munkáját. S az olyan örskörletben, ahol a megelőző szolgálatot ezek szem előtt tartásával, Szolgálati Utasításunk határozványainak szigorú betartásával végzik s ahol a betöréses lopásokat gyorsan és eredményesen kinyomozzák, a betörők nem telepednek meg, hanem gyorsan tovább állva, másutt próbálják káros tevékenységüket folytatni.

A MI HŐSEINK

Eisler István tiszthelyettes.

A háború kitörése előtt végezte a lovas tábori csendőrtanfolyamot s már békében a budapesti 40. honvéd gyaloghadosztályparancsnoksághoz nyerte hadrendi beosztását s így természetes, hogy a világháború kitörése alkalmával már az első mozgósítási napokban a harctérre került.

1914 augusztus első napjaiban már Sarajevóban voltak. Pihenésre nem volt idő, mert a szerbek Visegrádot veszélyeztették. A hadosztály erőltetett menetben sietett a veszélyeztetett helyek védelmére. A szerbeket Visegrádnál visszaverték. A hadosztály Zvornik felé haladt. Az időközben erősítést kapott szerbek azonban csapataink egy részét a Drinán át visszaszorították. A szétszórt harcosokból Eisler tiszthelyettes 5 huszárból álló járőrével mintegy 50—60 főből álló menekülőt a Drinán át csapataihoz visszavezetett.

Később a Kulistye magaslatért folytatott harcok alatt a szerb tüzérség és gyalogság által lőtt területen álló dandárokhoz fontos parancsokat kézbesített. Minden útján a halál kísérte, mert nemcsak az ellenségtől, hanem a szerb lakosság ortámadásaitól is tartania kellett. Nők, gyermekek puskáztak a front háta mögött. Eisler tiszthelyettes azonban rövid idő alatt annyira kiismerte magát a lakosságot illetőleg, hogy a hadosztálynál „komitácsi“ lett a neve, amihez nem kell bővebb magyarázat.

A vezérkari tisztek szemrevételezéseik alkalmával mindig magukkal vitték Eisler tiszthelyettest. Kísért tábori postát, kalauzolt rajvonalba újonnan érkezett csapatokat. Otthon volt mindenütt s így szinte természetes, hogy Tabajdy tábornok is bizalmával tüntette ki s ha valahová a csapatokhoz kilovagolt, mindig magával vitte: — „Gyerünk komitácsi!!“

Legszébben mégis az októberi harcokban viselkedett. A szerbek ugyanis október hó elején a Kulistye magaslaton lévő hadállásokat áttörték. A hadosztályparancsnokságot az a veszély fenyegette, hogy a szerbek vagy bekerítik vagy beszorítják a Drinába, amelyen minden átjárót megsemmisítettek a szerbek által eleresztett vizimalmok. A telefonösszeköttetés is megszakadt. Az ellentámadásra vonatkozó parancsot tehát küldőncel kellett továbbítani. Eisler tiszthelyettes önként jelentkezett. Éjjel 12 órakor indult el 5 honvéddel a 79. dandárhoz. Amidőn a Kulistye lejtőire ért, a dandár hátába került szerbektől tüzet kapott. A tüzet erőteljesen viszonzta. Majd az így keletkezett zür-zavart felhasználva és négy honvédet a hare folytatására hátrahagyva, másodmagával sikerült a szerb rajvonalon áthaladnia. Három óra volt, amikor a parancsot átadta. — „Hogy kerül maga ide élve?“ ezzel fogadta Nagy Vilmos vezérkari százados.

A parancs idejében érkezett s az abban reggel 5 órára elrendelt ellentámadás teljes sikerre vezetett. A betört szerbek egy része foglyul esett, a többi megsemmisült.

E kiváló fegyvertényéért az 1. osztályú ezüst vitézségi érmet adományozták Eisler tiszthelyettes-

nek, amelyet Álgya-Pap Sándor vezérkari őrnagy tűzött a mellére a törzsszázad és egy időközben odaérkezett csendőrszakasz jelenlétében.

A szerb harctérrel Eisler tiszthelyettes a Kárpátokba került, ahol súlyosan megbetegedett. Nem akart kórházba menni s csak parancsra hagyta ott a hadosztályt, ahol rövid idő alatt oly nagy becsületet szerzett a csendőr névnek.

Hijla galíciai községből Csontosra lóháton tette meg a ca. 50 km.-nyi utat, bizonyosságát adva annak, hogy az erős akarat a betegségen is uralkodik.

Egykori előljárója, Álgya-Pap Sándor altábornagy azt írja róla: „Az itt felsorolt tények a valóságnak minden tekintetben megfelelnek. Eisler István egy rendkívüli bátor, absolute megbízható,

Eisler István tiszthelyettes.

kiválóan használható pompás tábori csendőr volt, akit bárkinek mintaképül lehetett odaállítani. Fáradtságot nem ismerve, a legkritikusabb feladatok megoldására mindig önként jelentkezett, legkiválóbb fegyverténye az volt, amidőn október hó elején (lehet hogy szeptember, naplóm jelenleg nem áll rendelkezésemre s így pontosan megállapítani nem tudom) a „kulistyei“ harcok alatt, éjjel kimondhatatlanul nehéz viszonyok között sikerült neki a hadosztály és a 79. gyalogdandár között az összeköttetést helyreállítani s így a további sikeres harcolást s a Kulistye elfoglalását lehetővé tenni. Ezen fegyvertényért lett az 1. osztályú ezüst vitézségi éremre felterjesztve, mely kitüntetés meg is kapta. S mint már említettem, a *kiváló tábori csendőr* mintaképe Eisler István tiszthelyettes. — Budapest, 1925. évi július hó 14-én. Álgya-Pap Sándor sk. altábornagy, mint a volt 40. m. kir. honvéd gyaloghadosztály akkor vezérkari főnöke.“

Eisler tiszthelyettes büszke lehet e véleményre, ahogy a testületünk is büszke az ilyen csendőrökre!

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK

Rabló és kirabolt egy cipőben.

Irta: VIDA BENEDEK tiszthelyettes (Balf).

1915 augusztus egyik napjának hajnali óráiban a gelencei őrs otthonlevő legénységét a laktanya csengőjének állandó ideges rángatása verte fel álmából. A szünetet nem tartó cseppetől arra lehetett következtetni, hogy a cseppetől nagyon sürgős lehet a dolga, ezért a laktanyaügyelet csak a legszükségesebb ruháját kapta magára és sietett az ajtót kinyitni. A kapunál Vas János* gelencei lakos kért sürgős bebocsátást.

Vas a kapu kinyitása után véres fejjel és sáros ruhában lépett be a legénységi szobába, hol a csöngetésre felébredt 5—6 főnyi legénység előtt hebegve, ijedten mondta el, hogy mintegy 20—30 perccel előbb, úgy 3 óra tájban Zaboláról hazafelé tartott. Amikor Gelence község végéhez ért, 2 ismeretlen férfi ugrott ki elébe az út árkáából; az egyik pisztolyt szegzett a mellének, a másik pedig a földre teperte, reá térdelt és kabátja belső zsebéből sárga bőrpénztárcáját 10.000 korona készpénztartalmával együtt elvette; a tettesek azután a közeli erdő irányába elmenekültek.

Előadta, hogy erősen védekezett, ezért a támadók egyike 2—3-szor a fejére ütött a pisztolyával s az ütésektől a feje is betörött, azért vérzik.

A tettesekről személyleírást nem tudott adni, mert állítása szerint a sötétség miatt nem látta jól őket, csak annyit tudott mondani, hogy az egyik magas, másik pedig alacsony ember volt.

Az időközben felkeltett őrsparancsnokunk engem és 2 fiatal, ügyes csendőrt jelölt ki, akik vele szolgálatba indulunk az eset nyomozására s meghagyta, hogy szereljünk fel. Vas János ekkor azt mondta, hogy a lakása úgy is útba esik, tehát előre megy s mire mi a lakásához érünk, lemossa a vért a fejéről és más ruhát vesz magára. Őrsparancsnokom, aki őt személyesen ismerte és lakását is tudta, azt meg is engedte neki.

A szolgálat előírása és gyors felszerelés után elindultunk a helyszínre. Utközben őrsparancsnokunk elmondta, hogy Vas János a község jobbmodu egyénei közé tartozik s mint a brassói marhakereskedők megbízottja, azok részére a vidéken vásárlásokat eszközöl. E célból nagyobb összegű pénzzel el szokták látni s így feltehető, hogy volt nála 10.000 K, aminek az elrablását most bejelentette.

Amikor Vas János lakására értünk, már az ágyban feküdt s jajgatva-panaszkodott, hogy a feje nagyon fáj, nem is tud eljönni velünk. Körülírta a helyet, ahol a rablás történt s nélküle indultunk el a helyszínre. Mire odaértünk, már világos kora reggel volt.

Előző nap este esett, a cselekmény színhelyét könnyen megtaláltuk, mivel az út ott össze-vissza volt taposva. Ez arra engedett következtetni, hogy a tettesek és a sértett között erős dulakodás folyt.

A legalaposabb helyszíni szemle segítségével sem találtunk a legcsekélyebb bűnjelül szolgáló tárgyat, sőt még egy ép lábnyomot sem az uton.

A szántáson találtunk 2 emberi lábnyomot, melyek a helyszíntől az erdő felé vezettek, egymástól 70—80 lépés távolságban. Úgy az egyik, mint a másik lábnyom közül egy-egy teljesen kivehető lemértünk s azoknak épségben maradását biztosítottuk. Azután az egyik nyomon őrsparancsnokom a járőrtársával, másikon pedig én a járőrtársammal az erdő felé elindultunk. Az erdőig könnyen haladtunk a nyomokon, ott azonban, mert az erdő sűrű, cserjés és gazos volt, a nyomokat elvesztettük. A körülbelül 100 hold területen fekvő erdőt átkutattuk, de abban semmi gyanusát sem találtunk.

A helyszínről történt elindulás előtt nekem már feltűnt, hogy az erdő felé vezető 2 lábnyom hasonlít egymáshoz, azért az erdőből őrsparancsnokomat megelőzve, visszamentem a helyszínre, s a lábnyomokat újból a legalaposabban megvizsgáltam, úsmét meg-

mértem és rájöttem, hogy a méretek teljesen egyeznek.

Azt is felfedeztem, hogy a bal talp belső oldalán egy már nagyon elkopott s alig észrevehető talphorításnak, illetve talpfoltoknak kell lennie. E megállapításaimat jelentettem őrsparancsnokomnak, aki azt szótlan gondolkodással vette tudomásul.

Az eredménytelen helyszíni szemle megejtése után Vas János lakására mentünk, hogy újból s részletesen kikérdezzük. Míg őrsparancsnokom kérdéseket intézett hozzám, nekem állandóan a lábnyomok egyformasága motoszkált a fejemben s módját ejtettem, hogy Vas János levett bakancsait megnézzem, ami észrevétlenül sikerült is.

Jóleső izgalommal láttam, hogy a bal talpon a lábnyomokon is látható folt rajta van. Észrevétlenül megmértem a bakancsot s a méretek a lábnyomok méreteivel teljesen megegyeztek.

A kikérdezés során Vast megkérdeztem, nem ment-e a tettesek után az erdő felé, mire azt felelte, hogy az útról egyáltalán nem lépett le.

Nem is gondolt arra, hogy gyanum ezzel megerődött. Feltevésemet, hogy Vas János rablási esete koholmány s hogy azt ő maga rendezte meg, a körülmények igazolni kezdték, csak azt nem tudtam, hogy erre mi oka volt.

Ezalatt őrsparancsnokom apróra kikérdezte Vast a rablás lefolyását illetőleg. Mesemondónak talám jobban bevált volna ez az ember, mint marhakupecnek, mert egész ügyes kis történetet rakogatott össze a fantáziájából. Csakhogy a mesének még akkor sem hisz a csendőr, ha ügyesen, erősen valószínűsítve is tálalják azt eléje. Meséjének gerince az volt, hogy az elrabolt 10.000 koronát egyik dúsgazdag brassói megbízójától kapta előző nap pecsétetes levélben. A levélborítékot fel is mutatta, ezt hát elhittük neki. Mikor a pénzt megkapta, azonnal Zabolára ment marhákat vásárolni, de ez nem sikerült neki. Zabolán az egyik vendéglőben vacsorázott s onnan az éjjeli órákban indult el hazafelé. Azután elmesélte, hogyan ugrottak eléje a rablók, milyen szavakat váltottak egymással, hogyan tiporták a földre s a pénzzel hogyan menekültek. A rablási eset kigondolt voltát bőbeszédűséggel igyekezett eltakarni.

Őrsparancsnokom, aki Vast eddig becsületes embernek ismerte, nem vetette el teljesen Vas bemonadását s elhatározta, hogy Zabolára megy nyomozni, nekem pedig meghagyta, hogy a helybeli szokásos büntettek között folytassam a legalaposabb nyomozást, egyúttal pedig járjak utána annak is, hogy Vas nem akar-e felültetni bennünket.

Mielőtt a szokásos büntettek lakására azonnal elindultam volna, Vas bal lábára való cipőjét járőrtársam járőrtársakájába becsempésztem.

A községben levő 4 szokásos büntetttel gyorsan végeztünk, egyrészt azért, mert azok kétséget kizáróan alibit igazoltak, másrészt pedig azért, mivel gyanum másfelé irányult.

Vas anyagi helyzete felől kezdtem bizalmasan puhatolni, de mert csak rövid ideje voltam az őrsön, ez kissé nehezen ment. Kénytelen voltam járőrtársam helyi és személyi ismeretére támaszkodni, aki egy év óta teljesített szolgálatot az őrsön s bár egészen hasznos felvilágosításokat tudott nyújtani, mégis nagyon megérezttem, hogy másnak az ismeretére, megfigyeléseire kellett szorulómm. E tekintetben a saját ismereteket és tapasztalatokat semmivel sem lehet pótolni s úgy éreztem magamat, mint a vak ember, aki ugyan bízik a vezetőjében, mégis csak csetlik-botlik és bizonytalanul lépked, mert a szeme világát ezer vezető sem pótolhatja.

Puhatolásunk során megtudtuk, hogy Vast az utóbbi időben nagy anyagi veszteségek érték, körülbelül 12.000 korona adóssága van s a tönk szélén áll.

Ezután már szinte biztosra vettem, hogy gyanum alapos és, hogy Vas kirablása nem történt meg.

Most már bizalmi egyénekkal mentünk Vas lakására.

Először azt kérdeztem tőle, hogy a rablás előtt vagy után miért ment az útról az erdőbe 2 ízben is, s mikor azt válaszolta, hogy az útról egyáltalán nem

* A gyanúsított nevét megváltoztattuk. Szerk.

tért le, a járőrtáskából kiemeltem a cipőt s csak annyit kérdeztem tőle, hogy kié a cipő. Az egyszerű kérdés nagyon is zavarba hozta. Érezte, hogy most dől el a sorsa, azon, amit válaszol. S mert nem láthatott bele a gondolataimba, az ügyessége itt felmondta a szolgálót s szorongva bár, de vállalta, hogy a cipő az övé.

Erre elmagyaráztam neki, amit a cipő nyomaiból kiokoskodtam, illetve mint neki mondtam — megállapítottam; hogy más ember lába nyomát a helyszín környékén nagyítóüveggel sem találni. Elmagyaráztam neki, hogy ebből csak arra lehet következtetni s másként azt meg sem lehet magyarázni, csak úgy, hogy ő maga túrta fel a „helyszínét“, maga vérezte össze a fejét és maga csinált két csapást az erdő felé, mint ha a tettesek menekültek volna arra.

Vas egyideig csak dadogni tudott, azután beismerte, hogy az egész rablási esetet maga találta ki. Az erdőbe ő maga ment 2 izben az állítólagos színhelyről azért, hogy a csendőrség a nyomokat a tettesek nyomainak nézze. Arra nem is gondolt, hogy a lábnyomokat ilyen alaposan megnézzük. A fejét állítása szerint egy útmenti kőrakásba ütögette bele. Az egészet azért csinálta, mert a pénzt elvesztette, s mert úgy is a tönk szélén áll, azt visszafizetni nem tudja.

Remélte, hogy a megbízója, ha a rablást megtudja, a pénzt nem fogja tőle követelni. Megbízóját táviratilag már értesítette is a „rablásról“.

De a pénz elvesztését is kétségesnek találtam. Lakásán házkutatást tartottam s az állítólag elrabolt, illetve elvesztett 10.000 korona, egy kép háta mögül előkerült.

Annyit mindenestre tanulságul meríthetünk ebből a kis nyomozásból, hogy a csendőrnek nem szabad arra az álláspontra helyezkednie, hogy X-et vagy Y-t mindenki becsületes embernek ismeri, én is annak ismerem már ennyi ideje, a szava tehát szent előttem. A nyomozás szempontjából nincs más valóság, mint amit tárgyi bizonyítékok és bizonyító körülmények valóságukban megerősítenek. Régi igazság, hogy sok embernek rosszabb a híre, mint amilyen valóban, de ezzel szemben még erősebb igazság az, hogy sok embernek jobb a híre, mint amit valóban megérdemel. Meg aztán — változhatik is az ember mindkét irányban.

Ami a lábnyomok azonosságának felismerését illeti, nem látszik nagy dolognak, de a nyomozás kezdetének bizonytalanságában, mikor egy szavahihetőnek ismert, ügyes mesével előállott, véres fejű ember jól beállított feljelentése eléggé a befolyása alá kerítheti a nyomozót, el kell ismernünk, hogy Vida tisztihelyettes valóban önállóan, alaposan és gondolkodva igyekezett a helyszínen találtakat a hallottakkal összeegyeztetni és valóban megnézte azokat a lábnyomokat, amelyeket a helyszínen talált. Különben arra a nem mindennapi felfedezésre, hogy a lábnyomok azonosak, soha rá nem jött volna, ami viszont az ügy kiderítését tette volna nagyon is kétségessé.

A bátorság, mely veszélyekben és fáradalmakban mutatkozik, hibává lesz, ha nem szövethetők igazsággal, ha nem a közjóért, hanem önhasznáért küzd. Ilyenkor nem hogy erény volna, nyerseség biz az, melyben az emberi érzelemnek semmi nyoma. A stoikusok tehát helyesen határozzák meg a bátorság értelmét, mondván, hogy erény, mely a méltányosságért küzd. Miért is azok közül, kik a bátor névre ármány és gonoszság által tettek szert, dicséretet egyetlenegy sem szerzett magának. Igazság nélkül nincsen erkölcsi jó. Vajmi helyes Plato e mondása: nemcsak a tudományt, mely az igazság ösvényétől távol van, kell inkább rosszságnak nevezni, mint bölcsességnek: hanem a veszélyre elszánt lelket is, ha önzés buzdítja s nem a közjó, szemtelennek nevezzék inkább, mint bátornak.

Cicero.

KÜLFÖLDI CSENDŐRSÉGEK

A belga csendőrség.

TIHANYI FERENC százados fordítása.

(2. közlemény.)

VII. FEJEZET.

A személyes szabadság biztosításának eszközeiről a törvénytelen letartóztatások és egyéb erőszakoskodásokkal szemben.

44. Az a tiszt, altiszt vagy csendőr, aki — a tettenérés esetét kivéve — letartóztatási parancsot ad ki vagy ír alá, illetőleg valakit letartóztat és az illetékes hatóság megkeresésére, illetőleg a törvény vagy jelen utasítás rendelkezései alapján azt kihallgatás végett az igazságügyi tisztviselőnek azonnal nem adja át, büntető eljárás alá kerül.

45. Azt a letartóztatott egyént, aki ellen elfogató parancs letartóztatási rendelet vagy szabadságvesztés büntetést megállapító bírói ítélet nincs, kihallgatása végett azonnal az igazságügyi tisztviselő elé kell állítani.

46. Tettenkapás esetét kivéve, a csendőrség csak azt az egyént tartóztathatja le, aki ellen ilyen irányú megkeresést, elfogató parancsot vagy vádparancsot adtak ki, illetőleg aki ellen a bíróság szabadságvesztés büntetést megállapító ítéletet hozott.

47. Szigorúan tilos bármely csendőrnek a letartóztatott egyént szóval vagy tettleg bántalmazni, ellene erőszakot alkalmazni, különösen akkor, ha az semmiféle ellenszegülést nem fejtett ki; ellenszegülés esetében csupán a velük szemben megkísérelt tettlegesség és erőszakoskodások elhárítására vannak felhatalmazva.

VIII. FEJEZET.

A tisztek tennivalói.

48. A csendőrségi testület parancsnoka utasítás-tervezetet készít a rend, a fegyelem, az oktatás és a szolgálat egyöntetű szabályozása céljából. Köteles azonkívül egy térképet összeállítani s abban feltüntetni a tiszti parancsnokságok felügyeleti területeit, az őrsállomásokot, az őrskörleteket s a szomszédos őrsöknek érintkezési pontjait. Az utasítás-tervezetet jóváhagyás végett a honvédelmi és az igazságügyminiszternek kell előterjeszteni.

49. Ezeknek a dolgoknak az elvégzésében az őrnagy mint segédközeg áll rendelkezésére. Az őrnagy helyettesíti a csendőrség parancsnokát, ha az szemleüton vagy más okból távol van. Ő felelős az igazgatási osztály ügyviteléért.

50. Az egymással szomszédos őrsök kötelesek 5 naponként az előre megállapított helyeken találkozni.

51. Az őrsztálalkozásoknak a célja: közbiztonságot érintő értesülések kieserése, gonosztevők ártalmatlanná tételére irányuló intézkedések megbeszélése, az őrsről-őrsre kísémi rendelt foglyoknak átadása, illetőleg átvétele s végül a csendőrtiszti parancsnokok rendelkezéseinek továbbítása.

52. A tisztek és az őrsparancsnokok szolgálati ügyeikről közvetlen előljárójuknak jelentést kötelesek tenni. A rendkívüli eseményeket köteles a csendőrségnek az a tagja, aki azt közvetlenül észleli, 24 órán belül közvetlen előljárójának jelenteni. Ennek a jelentésnek késedelem nélkül kell a parancsnoknak tudomására jutnia és olyanakk kell lennie, hogy az annak alapján a szükségesnek látszó intézkedéseket megtehesse.

53. A csendőrtestület parancsnoka azokról az eseményekről, amelyekről a honvédelmi vagy igazságügyminiszternek véleménye szerint tudomással kell bírnia, jelentést kell tennie és pedig annak a miniszternek, amelyik az intézkedésre illetékes.

54. Ezekről a jelentésektől függetlenül, a csendőrség köteles a katonai és polgári hatóságokat azokról az eseményekről tájékoztatni amelyekben az intézkedés az ő hatáskörükbe tartozik. Eppen így a hatóságok is kötelezve vannak mindazokat az eseteket, amelyek a csendőrség fellépését teszik szükségessé, a csendőrséggel közölni.

55. A tiszti szemlék célja: tájékozódni az őrsök szolgálatkezeléséről, a legénység ruházkodásáról és fegyelméről, a lovak, laktanyák és istállók állapotáról, a ló-táp minőségéről, a tisztek, altisztek és csendőrök magatartásáról; oktatással élni és rendelkezéseket kiadni arra nézve, amit a körülmények és a szolgálat érdeke megkövetelnek, meggyőződni arról, hogy a csendőrség feladatának megfelelően s minderről az előljáró parancsnoknak jelentést tenni.

A jó és a rossz osztályzatokat, továbbá a szemlejegyzőkönyv kivonatát a századnál vezetett fegyelmi lajstromba be kell vezetni.

56. A törvényeket, határozatokat és rendeleteket, amelyeket a csendőrség végrehajtani köteles, a testület parancsnoka küldi meg az összes tiszteknek.

57. A századparancsnokok évenként egy összegben 300 franc irodaátalányt kapnak, amelyből az előjegyzések, a papír, a pecsétviasz, az irodafűtés és világítás költségeit fedezik. Az igazgatási osztály irodaátalányát külön rendelet állapítja meg.

58. A csendőrség parancsnokának irodaátalányul évi 2000 franc van megállapítva.

IX. FEJEZET.

Kártalanítások; jutalmak fontos elfogásokért és kitünő szolgálatokért.

59. A csendőrség parancsnokának kötelessége a honvédelmi miniszternek azokról az altisztekről és csendőrökről, akik valamely kiválóbb teljesítmény vagy fontosabb elfogás révén tüntek ki, a hadnagyok és századosok jelentései alapján összefoglaló jelentést tenni. Ebben a jelentésben részletezni kell: a kiváló teljesítményt, a körülményeket, amelyek között azt elérték, a nehézségeket, amelyek azt kísérték s amelyeket legyőzni kellett, a közvetlen veszélyeket, amelyekkel szembe kellett szállni és végül mindazt, ami a bátorság és önfeláldozás kiemelésére szolgál.

Abban az esetben, ha az altiszt vagy csendőr a kiváló teljesítmény közben elpusztult, a jutalmat feleségének vagy gyermekeinek kell kifizetni, ha azok egyébként is e jóakaratra érdemesek.

60. Az igazságügyi-, pénzügy-, belügy- és honvédelmi miniszterek főbiztosai kötelesek az altisztek és csendőrök megjutalmazásának szabályozására javaslatot tenni.

61. Azoknak a tiszteknek, altiszteknek és csendőröknek, akik szolgálati tennivalóik ellátásában szorgalmuk, bátorságuk és értelmességük révén kitűnnek, soronkívüli előléptetésre van igényük.

X. FEJEZET.

Nyugdíjak.

62. Azok a tisztek, altisztek és csendőrök, akik szolgálatban történt megbetegedésük vagy megsérülésük folytán, szolgálatképtelenné váltak ugyanolyan nyugdíjigénnyel bírnak, mint a hadsereg tagjai.

XI. FEJEZET.

A csendőrség táborigazgatásáról.

63. A csendőrség háború esetében a rend és biztonság fenntartása végett, táborokban és táborozásoknál különítványokat állít fel.

64. Ezeknek a különítványoknak összetételét a honvédelmi miniszter állapítja meg. A tiszteket, altiszteket és csendőröket arányosan akként vonja el az egyes parancsnokságoktól, hogy azoknak távolléte alatt az országban a közbiztonsági szolgálat fennakadás nélkül biztosítható legyen.

65. A hadsereghez beosztott csendőrkülönítványokat mindig teljes létszámon kell tartani, az esetleg beállt fogyatékot azoktól a csendőrparancsnokságoktól kell pótolni, amelyek kötelekébe a fogyatékba jöttek előzően tartoztak.

66. Azoknak a csendőrkülönítványoknak szolgálatát, amelyek a táborban a rend fenntartására hivatottak, a honvédelmi miniszter külön szabályzatban állapítja meg.

XII. FEJEZET.

Általános rendelkezés.

67. Jelen utasításnak mintegy folytatásaképpen ki kell nyomtatni mindazokat a törvényeket, amelyeknek végrehajtására a csendőrség kötelezve van és azokat az iratmintákat, amelyekre a tiszteknek, altiszteknek és csendőröknek tennivalóik elvégzésében szükségük van.

Az igazságügyi főbiztos e célból késedelem nélkül olyan utasítást szerkeszt, amely a fenti rendelkezéseknek megfelel.

A csendőrség belső szolgálatának szabályzata.

Laktanya- és istállórend.

1. A csendőröknek és az altiszteknek a laktanyában kell lakniuk és hálgniuk. Ez alól csak akkor van kivételnek helye, ha valamely fontos kiküldetés vagy valamely szolgálati parancs végrehajtása miatt e rendelkezéstől el kell térni.

2. Ha az őrs egész legénysége nincs külső szolgálatban, egy csendőrnek mint ügyeletesnek mindig a laktanyában kell tartózkodnia. A laktanyát előzetes engedély nélkül és annak bemondása nélkül, hogy a távozó hol lesz feltalálható, elhagyni nem szabad.

A laktanyából, akár szolgálatban, akár szolgálaton kívül csak egyenruhában, cipősen, kardosan és megfűsülve szabad kilépni.

3. Az őrsparancsnokok és csendőrök, ha szolgálatilag elfoglalva nincsenek, kötelesek közvetlenül a takarodó után a laktanyába visszatérni; az őrsparancsnok névsort olvas, s azt, aki azután tér vissza, másnap reggelig a fogdába téteti. Ugyanígy jár el az őrsparancsnok a későn hazatérő altisztekkel is.

Azokat az altiszteket, akik a takarodó elfuvasakor a laktanyába nem tértek vissza, a hadnagy 24 órai fogsággal fenýíti meg.

Az összes büntetéseket be kell vezetni a század fegyelmi lajstromába.

4. Az őrsparancsnokok gondosan őrködnek a felett, hogy a szobák tiszta és egészséges állapotban legyenek, hogy a lépcsőket, udvarokat és istállókat naponként kiséperjék és kitisztogassák, hogy az itatók jó állapotban legyenek és hogy a szemetet eltakarítsák.

5. A tisztek kötelessége a laktanyában s az azokhoz tartozó építményeken szükséges javításokat megállapítani, azokról jegyzőkönyvet felvenni s a helyi közigazgatási hatóságnak megküldeni.

Lovak gondozása és etetése.

6. A lovak tisztogatása és itatása, ha csak azt valamely rendkívüli szolgálat közbejötté nem akadályozza, mindig ugyanabban az időben történjék és pedig: október 1-től március 1-ig reggel 7 órakor, március 1-től október 1-ig reggel 5 órakor.

Az őrsparancsnokok kötelesek a lovak tisztogatásánál és etetésnél jelen lenni; minden hanyagságért és visszaélésért ők felelősek. Ha az őrsparancsnok távol van, akkor a rangban legidősebb csendőr helyettesíti, akire a felelősség teljes mértékben átszáll.

7. Az őrsparancsnokok naponként tüzetes lószemlélt tartanak és ez alkalommal ellenőrzik, hogy a lovak jól vannak-e megvasalva, kantározva, málházva, tisztogatva s nem sérültek-e meg?

8. Ha valamely ló takonykórba vagy más ragályos betegségbe esett, azonnal meg kell vizsgáltatni az állatorvossal és ideiglenesen akként elkülöníteni, hogy a többi lóval ne érintkezhessek. Ilyenkor az istállót mindig ki kell meszelni.

Ha a lovon takonykórt állapítottak meg, erről a községi előljárót azonnal értesíteni s annak, valamint a parancsnoknak és az állatorvosnak jelenlétében a lovat azonnal ki kell irtani s az esetről jegyzőkönyvet kell felvenni.

9. A századosok, hadnagyok és őrmesterek őrködni kötelesek, hogy a vállalkozók által kiszállított lótap súly és minőség tekintetében a szabályzatban előírt követelményeknek megfeleljen.

10. A lótapot minden nap a tisztogatás órájában az őrsparancsnok, távollétében az őt helyettesítő csendőr osztja szét. Minden otthon lévő lóra egy teljes adagot kell kiadni.

11. Az őrparancsnokok és csendőrök, ha külső szolgálatban állanak, egy adag zabot és egy adag préselt szénát vihetnek magukkal, ha éjszakára nem vonulhatnak be. Ha még azon a napon visszatérhetnek, ennek a mennyiségnek csak az 1/3-ad részét vihetik magukkal.

12. Ha szüksége mutatkozik annak, hogy valamelyik lónak korpa adassék, az őrparancsnok jelentése alapján a hadnagy adja meg erre az engedélyt.

13. Az őrparancsnoknak, amennyiben lehetséges, gondoskodni kell arról, hogy az istállóban idegen őrbeli csendőrök lovai részére hely álljon rendelkezésre, amennyiben ezek az őrön szolgálatilag megjelennek s kénytelenek ott éjjelezni. Ilyenkor a kapott lótapért az őrparancsnok a megállapított váltságot köteles beszédni.

14. Ha valamely tiszt, altiszt vagy csendőr lovát megölték vagy halálosan megsebesítették, erről a lovas köteles az előljáró parancsnokát azonnal értesíteni s az esetről az összes körülményekre kiterjeszkedő jegyzőkönyvet felvenni.

15. Senki sem adhatja el vagy cserélheti ki lovát, előljáró parancsnokának való előzetes bejelentés nélkül, aki ha a kérelmet kellően indokoltnak látja, erre az engedélyt megadhatja.

Azt az altisztet vagy csendőrt, aki a jelen szakasz rendelkezéseit megszegi, a törvényekben előírt büntetéssel sújtják.

(Folytatjuk.)

SPORT

Csendőrségi országos atlétikai verseny. A folyó évi csendőrségi országos atlétikai verseny szeptember 7. és 8-án Szombathelyt kerül lebonyolításra. **I. Tagozódás:** 1. Atlétika, 2. Lövő- és Kézigránátverseny. Ad 1. Felosztás: a) 100, 400, 800, 1500 és 5000 m-es síkfutás; távol-, magas- és hármasugrás; súly-, diszkosz- és gerelydobás úgy tisztek, mint legénység részére verseny, mindkét csoportban 35 éven felüliek és aluliak; 110 m-es gátfutás és rúdugrás tiszteknek egy csoportban; 10 km.-es terepgyorsasági verseny legénységnek (járőrfelszerelés sapkával); olimpiai és 5×400 m-es staféta külön tiszteknek és legénységnek. b) Elméleti verseny tiszteknek. A tisztek 5-ös csapat, ezen belül egyéni versenyek a gyakorlati rész dobó és ugró számaiban és az elméleti mérkőzésben. A legénység egyéni pontokért küzd a kerületek közötti pontversenyben; Ad 2. és 3. Egyéni bajnoki versenyek — tisztek és legénységé elkülönítve — az iskolák 15-ös csapatversenyeire kiadott feltételeknek mindenben megfelelően. **II. Pontozás:** Az atlétika elméletiben: 1. Csapatban rangsorolás az összes résztvevők számának megfelelően; 2. egyéniben, mint az 5000 méteres futásnál. Gyakorlatiban: 5000 méteres futás és terepgyorsasági verseny: I. helyezés 10, II. helyezés 8, III. helyezés 6, IV. helyezés 5, V. helyezés 4, VI. helyezés 3, VII. helyezés 2, VIII. he-

Csendőrségi szállító!

Társasági sapka káki szintartó kammgarn	P
bőrernyő, bőrizzasztó, bőrrohamszjjal	6.—
Társasági sapka káki a legfinomabb kammgarn	
bőrernyő, bőrrohamszjjal, bőrizzasztóval, selyembéléssel luxus kivitel	7.—
Bocskay sapka	
bőrizzasztóval és teljes felszereléssel	3-52
Ezüst sapkarózsa	email nemzeti betéttel I. rendű
	35
Ezüst kalapzsinór	I. rendű
	1-60
Tollforgótok	
	45

a 38 év óta fennálló és a csendőrségnél elismert

MÁRER egyenruházati intézetében

Budapest, VIII., Baross-tér 6,

a Keleti p.-udvar érkezési oldalán, a Baross-szoborral szemben.

Telefon: József 321—78.

Kérje a legújabb árjegyzéket!

A Csendőrségi Lapokban

csak olyan teljesen megbízható cégek hirdetéseit közöljük, amelyektől olvasóink bizalommal vásárolhatnak. Annak a cégnek a hirdetését, amely ellen a legkisebb jogos kifogás merül fel, azonnal töröljük, miért is kérjük olvasóinkat, hogy minden felmerült panaszt velünk közölni sziveskedjenek.

A világhírű **MERKUR**
CSENDŐRSÉGI KERÉKPÁROK
legolcsóbban részletre is

DÉRY GÉPÁRUHÁZÁBAN, SZEGED
Árjegyzék ingyen Gummik, alkatrészek

„CORVIN” BÚTORCSARNOK
Részletre olcsón! Dohány-utca 39.

A közalkalmazottak bevásárlási forrása.

BŐRÖND ÉS DÍSZMŰ KÉSZÍTŐ
SIMON GYULA

a közig. tisztviselők szerződéses szállítója
Budapest, VIII., Baross-utca 1. szám.

Csendőrségi tagoknak árengedmény.

Csendőrség részére 30%-kal olcsóbban

fogorvoslási és fogtechnikai
műveletek

Idb. Fenyvessi Vince Menyhért
intézetében

Budapest, IX., Ráday-u. 5. (Kálvin-tér mellett)

Rendelés: reggel 9-től este 6-ig.

Rövid kezelési idő!

KEMÉNYFA HÁLÓSZOBA

Tartós kivitelben. Jótállással kapható.
Csendőröknek kedvező részletfizetési feltételek.
Lányi bútorkereskedő, VII., Akácfa-utca 7. sz.

lyezés 1; a többi egyéni számokban: I. helyezés 5, II. helyezés 3, III. helyezés 2, IV. helyezés 1; staféták és csapatversenyekben: I. helyezés 25, II. helyezés 15, III. helyezés 10, IV. helyezés 5. A lövő- és kézigránátversenyben az évi egyéni vég helyezéseknél lesz és csak az első 8 pontozva 10-től visszamenőleg. **III. Nevezés:** szeptember 1-ig a III. kerülethez küldendő. A nevezési írvonatai: 1. Folyó szám, 2. Név, 3. Rendfokozat, 4. Beosztás, 5. Kor, 6. Közös elhelyezés- és élelmezéses igényt tart-e, 7. Mikortól, 8. Megjegyzés. A nevezések csak indokolt esetben módosíthatók. Pótnevezésnek legfeljebb a verseny megkezdéséig lehet helye. Nevezési díj az egész versenyre tiszték korlátlan számban nevezhetnek, lövőversenyre kerületenként 3, kézigránáttra 2. Legénység — a stafétákat kivéve — atlétikában kerületenként és számonként legfeljebb 3, lövő- és kézigránátversenyre 2—2. **IV. Díjazás:** 1. Vándordíj azon kerületnek, melynek: a) legénysége, b) tisztjei a legtöbb pontot szerzik, c) elméleti versenyben a legjobb csapata van, d) futó, e) ugró és f) dobószámokban, g) 5×400 m.-es és h) olimpiai stafétában legjobb ponteredményt sikerül elérnie. 2. Bajnoki plakett és díszoklevél a legjobbaknak. 3. **Aranyozott érem:** 5-tel pontozott számokban a bajnoknak, 10-zel pontozottakban a 2. elsőnek; **ezüstözött:** 5 pontnál az aranyat nem nyert elsőnek, 10-nél a 3., 4. és 5.-nek, a győztes csapat és a legjobb időt futott staféta tagjainak; **bronz:** 5 pontos számokban a harmadiknak, 10 pontosnál a 6., 7. és 8.-nak, a II. és III. helyezett csapatok- és stafétáknak. A 35 éven felüliek számaiban 5-nél kevesebb induló esetén 1 ezüst, 1 bronz, 5 vagy több indulónál 1 ezüst-, 2 bronzérem adható ki. 4. Tiszteletdíj arányos mennyiség- és minőségben beosztva a készlethez képest, külön tisztí és legénységi csoportban atlétikában 1. 35 éven felüli és 2. aluli 3. puská, 4. pisztoly, 5. kézigránáttra. **Öltözet:** az atlétikai versenyeken a kiadott sportdressz; elméleti versenyen kényelmes szabályszerű; lövészet és kézigránátdobásnál az ezen versenyekre meghatározott öltözet.

HIREK

A bercei örs közigazgatásának megdicsérése. A Bercei folyó évi május hó 2-án felhőszakadás által előidézett árvízveszedelem alkalmával az örs közigazgatása egy, az árvíz által nagy mérvben megkárosított szegény házaspárnak menedéket és támogatást adott, holott az árvíz pusztítása a közigazgatást is érzékenyen sújtotta. A közigazgatást e nemes és áldozatkész magatartásáért a budapesti csendőr kerület parancsnoka megdicsérte.

„Milyen volt a mi régi hadseregünk“ címmel könyvalakban is megjelentek néhai *Hajdu István* ny. ezredes elbeszélései, adomaszerű történeti a régi hadseregről. Magyaros bájjal, humorral és verőfénytel teli írásait olvasóink lapunk hasábjairól már ismerik, mindenki szívesen olvasta régi hadseregünk sokszínű világából vett páratlanul jóízű elbeszéléseit és adomáit. A könyvet özv. Hajdu Istvánnál lehet megrendelni (Budapest, Szegényház-utca 11.). A könyv ára 2-50 P, a csomagolás és szállítás példányonként 58 fillér, utánvéttel 80 fillér.

Dicséreték. A m. kir. csendőrség felügyelője *Csia István*, *Benedek Mihály* főhadnagynak, *Medzidhradszky Aladár*, *Körmendy Árpád* és *Berzeviczy László* g. főhadnagynak az alkotmányos viszonyok helyreállítása óta a csendőrség fejlesztése körül hazafias buzgalommal teljesített kiváló és eredményes szolgálataikért, *Golyán József* gyalog tiszthelyettesnek, mert 24 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt példás magatartást tanúsított és kötelemait mindenkor lelkiismeretesen, körültekintően látta el, mint a cinkotai örs parancsnoka, örsét fáradhatatlan eréllyel, odaadó buzgalommal igen eredményesen vezette, *dicsérő elismerését fejezte ki.*

A m. kir. budapesti I. sz. csendőr kerület parancsnoka *Szürös József* gyalog csendőrt, mert a péceli örskörletben 1925. évben elkövetett 4 rendbeli lopás büntetvének, 3 rendbeli orgazdaság vétségének, 2 rendbeli közokirathamisítás vétségének és 3 tulajdon elleni kihágás tetteit öntevékeny, leleményes és fáradságos nyomozás során kiderítette; *Farkas*

Láb- és kézzizadását legbiztosabban megszünteti a

FORMIN

crém és hintőpor ára együtt P 1-30. Postai megrendeléseket azonnal továbbít főraktár:

SZÉKELY ADORJÁN

„Isteni Gondviselés“ gyógytára

DEBRECEN.

Modern BUTORSZALON

ÜLLŐI-UT 14. BAROSS-UTCA 11.

Olesó szolid kiszolgálás! Cégtul.: Gáspár Nándor.

Kerékpár

közvetlen gyári lerakat eredeti német és francia uti és versenykerékpárok kényelmes részletfűzetésre is.

Alkatrészek és pneumatik gyári árban kaphatók.

Varrógép

közvetlen gyári lerakat. Eredeti német himző, stoppoló, ajourozó új rendszerű Central-Bobbin varrógépek kényelmes részletfűzetésre is kaphatók.

„GÉNIUS“ GÉPSZAKÜZLETBEN

Károly-körút 3.

„FOTÓ“

fényképezési szaküzlet

BUDAPEST

VII., Rákóczi-út 80.

Tisztéknek és véglegesített csendőröknek 6 havi hitel

Fotó osztály:

Nagy választék minden árban elsőrangú gyártmányú gépekben, felszerelésekben és anyagokban.

Rádió osztály:

Kész készülékek, alkatrészek, vázlatok, accumulatorok stb. stb.

Optikai osztály:

Mindennemű látcsövekben nagy készlet; szemüvegek, javítások orvosi vényre. Pontos és gyors kiszolgálás.

Gramofon osztály:

A mai kor legtokéletesebb angol beszélőgépei a leg egyszerűbb kivitelűtől a legdrágább kivitelűig. Lemezek nagy választékban.

Mechanikai gyermekjáték osztály:

Vasutak (gőz-, villany- és óraszerkezettel), vasúti felszerelések, gőzgépek, gyerekjátékok stb. stb.

Kálmán lovas tiszthelyettest, mert mint szakaszparancsnok egy lopás nyomozását kiváló szakértelemmel, szívésen és odaadó buzgalommal vezette s a tetteseket az igazságszolgáltatás kezébe juttatta; **Nagy Sándor** lovas tiszthelyettest, mert mint őrsparancsnok egy lólopás nyomozását kiváló szakértelemmel, szívésen és odaadó buzgalommal vezette s a tetteseket az igazságszolgáltatás kezébe juttatta; **Szóllósi Pongrácz** gyalog tiszthelyettest, mert 15 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt kifogástalan magaviseletével alárendeltjeinek jó példát mutatott és a közbiztonsági szolgálatban igen eredményes tevékenységet fejtett ki; **Sz. Nagy Pál** gyalog csendőrt, mert a vámosmikolai örskörletben előfordult többrendbeli magzatelhajtás nyomozásában részben mint járőrvezető, részben mint járőrtárs buzgó, fáradhatatlan és igen eredményes tevékenységet fejtett ki, **dicsérő okirattal látta el**, míg **S. Nagy Mihály** gyalog csendőrt, mert a pécsi örskörletben 1925. évben elkövetett 4 rendbeli lopás büntetésének, 3 rendbeli orgazdaság vétségének, 2 rendbeli közokirat-hamisítás vétségének és 3 rendbeli tulajdon elleni kihágás kiderítésében járőrvezetőjét odaadóan és igen eredményesen támogatta; **Fekete László** gyalog őrmestert, mert 6 évet meghaladó szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálatban buzgó és eredményes tevékenységet fejtett ki; **Szabó József** lovas törzsőrmestert, **Nagy Sándor** és **Kajdácsi János** lovas őrmestereket, mert egy lólopás tettesének kiderítésében és elfogásában fáradhatatlan buzgalommal, eredményesen közreműködtek; **Balkovics Gyula** gyalog tiszthelyettest, mert 15 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálatot nagy buzgalommal és eredményesen teljesítette; **Szabó Benő** gyalog törzsőrmestert, mert 13 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálatban igen eredményes tevékenységet fejtett ki, **nyilvánosan megdicsérte**.

A m. kir. szombathelyi III. sz. csendőr kerület parancsnoka Balog Péter tiszthelyettest, mert 1927. évi február hó 6-án a cisztercita rend kárára Szentgotthárdon előfordult gyújtogatási eset tettesét szakértelemmel párosult leleményességgel, szorgalommal és kitartóan nyomozva kiderítette s az igazságszolgáltatásnak átadta és **Porpácsi Gyula** őrmestert, mert 1927. évi február hó 6-án a cisztercita-rend kárára Szentgotthárdon előfordult gyújtogatási eset nyomozásában járőrvezetőjét odaadással, fáradhatatlanul és eredményesen támogatta, **nyilvánosan megdicsérte**.

Elöléptek: **Alhadnaggyá:** a IV. számú csendőr kerületben: **Kovács Sándor II., Baráth István, Fábos Mihály;** a VII. számú csendőr kerületben: **Porumba József, Bobula Péter, László János** és **Bongár János** tiszthelyettesek. **Törzsőrmesterekké:** a IV. számú csendőr kerületben: **Sebestyén László, Illés József, Budás József, Benczik Vendel;** a VII. számú csendőr kerületben: **Papp István** őrmesterek. **Őrmesterekké:** a IV. számú csendőr kerületben: **Papp Ferenc II., Kardos József II., Czinka Ferenc, Tóth Imre, Bozzai Lajos, Schnobel László, Karmazsin Imre, Poracsek Mihály, Benkó József, Giczi Ferenc;** a VII. számú csendőr kerületben: **Tóth Lajos I., Bakos Mihály, Lesták László, Kapott András, Kiss József I., Kovács István I. és Kondor Mihály** csendőrök.

Házasságot kötöttek: **Rada Károly** IV. számú csendőr kerületbeli gazdasági főhadnagy **Puskás Mária-Ilona** úrhölgygel Budapesten. **A IV. számú csendőr kerületben:** **Németh János I.** tiszthelyettes **Takács Annával** Óhidon, **Papp József** őrmester **Hosszu Ceciliával** Pusztakovácsin, **Miklós Ferenc** törzsőrmester **Jäger Erzsébettel** Szászváron, **Keller Péter** g. tiszthelyettes **Móhr Juliannával** Dombóváron, **Strelec Ferenc** törzsőrmester **Krarcz Magdolnával** Batén; **a VII. számú csendőr kerületben:** **Vágási István** tiszthelyettes **Márta Máriaival** és **Mrázik István** törzsőrmester **Urbán Erzsébettel**.

Kérelmek: **Kerécsi Antalt**, ki az I. számú kolozsvári kerületnél szolgált 1918-ban, kéri **Biró Balázs** csendőr (Ülészülő u. p. Dorozsma, csendőrörs), hogy jelenlegi beosztását vele közölje.

Kölcsönös áthelyezésüket óhajtják: **Makra Mihály** vajszlói örsbeli (pécsi osztály) őrmester bármelyik kerület területére, **Simon Ferenc** rakamazi örsbeli (kisvárdai osztály) csendőr a debreceni vagy nyiregyházi osztály területére. Kéri kölcsönös áthelyezésüket óhajtó bajtársaikat, hogy címüket velük közöljék.

Elveszett: Budapesten július 24-én a Szaboles-u. 5. sz. alól egy „Ripp” nevű, kávébarna, rövidszőrű, vágott farkú, nőtény, a szoptatástól sovány, 6 éves angol vizsla. Az eddigi adatok szerint a kutya Budapestről a gazdája és kölykei keresésére vidékre kóborolt és valószínű, hogy valaki befogta. **Dr. Buchalla Sándor** m. kir. rendőrkapitány (Miskole) kéri a csendőrség tagjait, hogy szolgálataik alkalmával a kutya után tudakozódjanak s ha megtalálják, őt értesítsék.

A Csendőrségi Lapok részére **HIRDETÉSEKET**

kizárólag **Balogh Sándor** hirdetőirodája
V., Bálvány-utca 12. **vesz fel.** Telefon: T. 157-83.

Mindennemű megkeresések erre a címre intézendők.

Több mint 31 év óta a világot uraló eredeti angol

The Champion kerékpárokat

3 évi jótállással havi 20 P részletre, kerékpáralkatrészeket, lánc, pedál, nyergeket nagyban gyári árban, külső gummik 6-80 pengőtől, belsők 2-10 pengőtől, **Motóbécáné** francia motorkerékpárokat 840 pengőért szállítunk.

LÁNG JAKAB ÉS FIA kerékpár- és gumminagykereskedők
Nagy árjegyzék 700 képpel ingyen. Budapest, VIII. József-körút 41.

BÚTOR részletre **Ó** Budapest **3.**
olcsón VI., **Ó**-utca

Postások és rendőrség szállítója.

Órás, ékszerész **GÁBOR LAJOS** Budapest, Lipót-körút 30.

Leszállított árak, kizárólag
a csendőrség részére.

la **Omega** . . . P 40.— Részletfizetés bevezetve.
la **Doxa** . . . „ 27.— Kéjren ingyen árjegyzéket.

Fegyvereket, töltényeket

szállít
jutányosan:

KNÉBL FERENC puskaműves
Budapest, Baross-utca 17/cs.
Árlap 40 fillér ellenében.

Kerékpárok

Kerékpárgummi

Világhírű „Styria”
gépek.

Alkatrészek. Mindent legjobb minőségben olcsón, részletfizetésre is szállítunk.

Deményi és Fia

Budapest, VI., Teréz-körút 4. sz.

Alapítva 1894. évben. **Kérjen árjegyzéket.**

12 havi részletre kaphat háló-, ebédlő-,
üriszoba és konyha-
bútort a legolcsóbbtól a leg-
drágább kivitelig.
BLEIER Rákóczi-út 30. félemelet.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Cikket nemesak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkitől elfogadunk s azt megfelelően honoráljuk. Kéziratot nem adunk vissza. A közleményeket kérjük az ivnek csak egyik oldalára, lehetőleg félhasábosan és könnyen olvasható írással írni. A szerkesztői üzenetekben mindenkinek válaszolunk, levélben senkinek, válaszbélyeget tehát fölösleges beküldeni. Jellegül kérjük kisebb helységek neveit választani, mert az azonos jellegből származó félreértéseket csak így lehet elkerülni. Az előfizetést kérjük pontosan megüjítani, mert a felszólítás költségét külön felszámítjuk.

Ajak. 1. A Szut. nem írja elő kötelezően, hogy valakinek az elfogásánál vagy elővezetésénél bizalmi egyént kell alkalmazni. Ez sokszor nem is lehetséges, mert hiszen a járőr olyankor is elfoghat vagy elővezethet valakit, amikor senki sincsen a közelben. Bizalmi egyéneket csak az elfogott vagy elővezetett egyén kikérdezésénél kell kötelezően alkalmazni, a személymotoszásnál is, ha lehetséges. Az elfogott egyén ruháit és a nála levő tárgyakat biztonsági szempontból a csendőr bizalmi egyének jelenléte nélkül is átvizsgálhatja ugyan, de mégis tanácsosabb, hogy ott, ahol arra egyáltalában mód van, még akkor is bizalmi egyént alkalmazzon, amikor az utasítás kötelezően nem írja elő, mert így az esetleges vádakkal szemben könnyebben tudja magát igazolni. 2. A lexikon rovatban már feleltünk. 3. A kötvényben kikötött összeg a mérvadó. Ennél magasabb összeget a biztosító társaság nem követelhet. 4. Kérdését nem értjük. Ha egy tag a közgazdálkodás kötelékéből megválk, akkor neki nem azt az alaptőkét kell kifizetni, amelyet ő annak idején befizetett, hanem azt, amely az eltávozás alkalmával a becslés szerint őt megilleti. Ez természetesen lehet kevesebb is annál az összegnél, amit az illető annak idején befizetett, de lehet több is aszerint, hogy a közgazdálkodás vagyona az illető otlléte alatt gyarapodott-e vagy apadt.

273. Az Illeték Szabályzat 5. §-ához csatolt táblázat, illetve az 1879. évi XXXVI. t.-c.-hez csatolt A) kimutatás (27. sz. R. K. 1895. Szab. Rend.) szerint Önnek, miután neje kívül négy gyermeke van, két szoba, egy konyha, egy fakamra és egy padlás illetékes, ami az Illeték Szabályzat 5. §. 10. pont (35. oldal) 6. bekezdése értelmében összesen 12 egységet tesz ki. Miután azonban az Ön lakása csak 1 szoba, 1 konyhából áll, a hiányzó második szoba után Önnek az 1926. október 29-én kelt 107.780/VII. b. 1926. sz. rendelet szerint négy egységnyi lakbértérítés illetékes. Nem írta meg, hogy fakamrája

és padlása van-e, ha nincs, ezek után újabb két egység jár. Nem írta meg, hogy a gazdasági hivatal milyen kérdést lát tisztázandónak, azért azt sem tudjuk megmondani, hogy a térítést mi alapon szüntették be.

Remény. A háború alatti katonai szolgálata és a hadifogságban töltött ideje a nyugdíjba nem számít be, mert a hadifogságból való visszatérése és a Nemzeti Hadseregbe való bevonulása között egy év egy hó és 6 nap megszakítása van. Ugyancsak megszakítása van (6 nap) a Nemzeti Hadseregben történt leszerelése és a csendőrséghez való bevonulása között, úgy, hogy jelenleg tulajdonképpen Önnek csak 5 év 4 hó és 10 nap tényleges és nyugdíjba beszámítható szolgálatai ideje van. Tekintettel azonban arra, hogy a Nemzeti Hadseregben történt leszerelése és a csendőrséghez történt bevonulása közötti megszakítás csekély (6 nap) és az sem az Ön hibájából keletkezett, nyugdíjazása alkalmával kérheti, hogy nyugdíjába a Nemzeti Hadseregben töltött szolgálata is beszámíttassék s valószínű, hogy ez kegyelemből meg is fog engedtetni. Ebben az esetben Önnek folyó év augusztus 31-én a felemelten számított idővel együtt 8 év 4 hó 20 napi nyugdíjba beszámítható szolgálatai ideje lesz.

Cs. F. Kántorjánosi. Mind a két leírásunk megfelel a valóságnak. Nem akarunk ezuttal arra a kellemetlen esetre visszatérni, de ha az esetről írt tudósításunkat figyelmesen elolvassa, reájön, hogy minesen ellentét közöttük.

Tiszaparti füzes. Ilyen nevet nem találtunk a nyilván-tartásban.

Nemes Simon ny. törzsrőrmester, Szécsény. 1. A Csendőrségi Lapokra előfizethet. Az előfizetési árat a lap címlapján megtalálja. 2. A postatakarékbetétek és a hadikölcsönök valorizálása olyan kérdés, amire még senki sem tud felvilágosítást adni s nem is remélhető, hogy a közeljövőben a megoldásra sor kerülhet. 3. Az 1924. évi 5600/M. E. sz. rendelet IV. fejezet 2. pontjának 2. bekezdése értelmében az 1923. évi május 1-vel vagy 1923. május 1. után nyugállományba helyezett honvédségi, csendőrségi, vámőrségi és folyamőrségi egyének lakáspénzét 1924. augusztus 1-től kezdődőleg aszerint a lakáspénzosztály szerint kell megállapítani, amely lakáspénzosztályba az a község tartozik, amelyet a nyugdíjas a nyugállományba helyezéstől számított egy éven belül végleges lakóhelyéül választott és ahol tényleg le is telepedett. Mindaddig, amíg a nyugdíjas végleges, állandó lakóhelyére át nem költözik, a lakáspénzt a legutolsó állomáshely szerint kell megállapítani. Ezt a rendeletet úgy kell értelmezni, hogy az említett egy éven belül lakóhelyét ideiglenesen akárhányszor megváltoztathatja, mindaddig a legutolsó állomáshelye után kapja a lakáspénzt, amíg végleges.

ASSZONYOM!

Kísérelje meg és mosson

Persil

önműködő mosószerrel.

Szappan, kefe és dörzsölés nélkül,
tüzelő és munka megtakarításával
havonta tetemes összeget
takarít meg.

állandó lakóhelyét be nem jelenti. Az átköltözködést állandó lakóhelyére s azt, hogy ott állandóan letelepedett, hatósági igazolvánnyal kell igazolni. A levelében említett levonásról és különbözetről nem lehet szó csak igen ritka esetben, nevezetesen akkor, ha az állandó lakóhely megváltoztatását idejében nem tudta bejelenteni s így a következő lakbérnegyedre még az előző lakóhelye után folyósították a lakáspénzt. 4. Forduljon a Magyarság szerkesztőségéhez, ahol Óhidi Legmán Leoné válaszol a sorsjegyekkel kapcsolatos kérdésekre. Leveléhez csatolt 16 fillér postabélyeget lapunk javára bevételéztük.

Egyenes út. Az 1892. évi 71.246/1892. sz. földművelésügyi miniszteri rendelet értelmében az is halászati kihágást követ el, aki anélkül, hogy a halászat gyakorlására jogosítva volna, bármely eszközzel, tehát horoggal is halász. A halászati jegyet tehát az is köteles felmutatni, aki horoggal halász. Bajtársra tévesen értelmezte az 1888:XIX. t.-c. 23. §-ának g) pontját, mert ebben a pontban csak arról van szó, hogy a gátaktól, zsilipektől, hallépcsőktől és egyéb vízi építményektől harminc méternyire felfelé vagy lefelé csak horoggal szabad halászni, de természetesen azzal is csak úgy, ha a horgászónak halászati jegye van. Egyébként figyelmébe ajánljuk dr. Élthes Gyulának lapunk f. évi 13. számában megjelent s az új halászati törvényt ismertető cikkét.

Fancsika. A II. számmal jelzett megoldás a helyes. Olvassák el lapunk 1925. évi 11. számában „H. Gy. őrmester, Csanádapáca” jellegre küldött üzenetünket, ott részletesen megmagyaráztuk a helyes kiszámítás módját. A végső eredmény ugyan az Önök által beküldött három megoldási módnál ugyansz, ami azonban nem jelenti azt, hogy mindhárom megoldási mód helyes, mert az elsőben egészen érthetetlen módon, önkényesen alakultak ki a számok a kívánt eredményre, a harmadikban pedig kivonási hiba van.

Cinkotai örs. A vezényelték a napibetétet 20 százalékos hozzáadással fizetik. Napibetét alatt azt az összeget kell érteni, amit a közigazgatás tagjai fizetnek az étkezésért, tekintet nélkül arra, hogy mennyi az étkezési pénz.

Csak igazságosan. 1. Az örsön szolgálatot teljesítő próbacsendőr minden 12 órás szolgálat után 68 f. vezénylési pótdíjat kap. 2. Ugyanazt, amit az első pontban írtunk. 3. Az első próbacsendőri év leteltével a havizsold emelkedik, tekintet nélkül arra, hogy véglegesítették-e avagy még egy évig próbacsendőri szolgálatot kell teljesítenie. A napidíj azonban csak a véglegesítés után emelkedik, ezért van az, hogy a második próbacsendőri évében ugyan azonos havizsoldot kap a 2-3-4. csendőrségi évüket szolgáló csendőr rendfokozatúakkal, de a napidíja véglegesítéséig a próbacsendőri napidíj marad, ami kisebb a csendőr rendfokozatúak napidíjánál. És mert a vezénylési pótdíj a napidíjhoz igazodik, a próbacsendőr vezénylési pótdíja a második évben is kisebb, mint a csendőré.

Szeged vidéke. Az 1926. évi október hó 29-én kelt 121.408/VI. c. 1926. sz. belügyminiszteri rendelet értelmében mindazok a tiszthelyettesek, törzsőrmesterek és hasonállásuak, akik 1926 október 1-én az általuk viselt rendfokozatban két évet betöltöttek, a magasabb fizetési fokozatba sorolnak. Ezt a rendeletet azonban az 1927 március 4-én kelt 121.679/VI. c. 1927 sz. belügyminiszteri rendelet akként módosította, hogy azok a tiszthelyettesek, akik póttisztai, illetve őrsparancsnokképző tanfolyamot nem végeztek, mindaddig nem sorolhatók a magasabb fizetési csoportba, amíg ezt a mulasztást nem pótolták. Ön azt veszi ki ebből az intézkedésből, hogy az ilyen tiszthelyettesek a törzsőrmesterekkel szemben anyagilag és erkölcsileg hátrányban vannak, mert a törzsőrmesterek minden ilyen feltétel nélkül mennek előre a fizetési fokozatokban. Úgy látszik, nem gondol arra, hogy a törzsőrmesterek csak a saját rendfokozatuk legmagasabb fizetési csoportjába juthatnak el ilyen könnyen s onnan már csak úgy haladhatnak tovább, ha az őrsparancsnokképző tanfolyam elvégzésére alkalmasak és érdemesek s azt sikeresen el is végzik. Ha nem, akkor maradnak a legmagasabb törzsőrmesteri fizetési fokozatban. Ezeknél pedig az Ön szerint hátrányos helyzetbe jutott tiszthelyettesek mégis csak sokkal jobban jártak, mert hiszen viselik a tiszthelyettesi rendfokozatot s az azzal járó illetményeket kapják. Annak idején különben minden ilyen

Ruha teszi az embert.

Ez a közmondás másképp azt jelenti, hogy az emberek a külsőre igen sokat adnak. Áll ez különösen az írásbeli dolgoknál, amikor csak egy levél vagy akta van az illető kezében. Ilyenkor minden vélemény az után igazodik, hogy milyen az illető írása. A technika mai állása mellett az **AEG MIGNON** segítségével bárki azonnal tud egyenletesen, szépen írni, olyan szépen, hogy a világ legszebb írója sem versenyezhet az ezen gépen írt levelek szépségével.

A csendőrségnél közel 1000 db, a lakosság többi rétegeinél, 3000 db van a legnagyobb megalégedésre használatban.

Ára 176 P + 2% forgalmi adó,

mely összeg csekély havi részletben törleszthető. Rendelje meg még ma 30 napi próbára teljesen díjmentesen, minden kötelezettség nélkül.

Aeg Unio Magyar Villamossági Rt.

ÍRÓGÉP-OSZTÁLYA

BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 29.

tiszthelyettesnek módjában lett volna a pótaltiszti tanfolyamba bejutni s azok, akik ezt a tanfolyamot nem akarták elvégezni, további előhaladásukról önként lemondtak; maguk az okai, hogy a magasabb fizetési fokozatba nem juthatnak be. A f. évi március 28-án 211.141/VI. c. 1927. sz. alatt kiadott belügyminiszteri rendelet különben kilátásba helyezi, hogy az ilyen pótaltiszti vizsgát nem tett tisztviselők ügyének végleges liquidálása érdekében esetleg még ebben az évben pótaltiszti tanfolyam nyílik s akkor minden érdekeltnek módjában lesz a mulasztást pótolni. A fent lefelől hivatkozott rendelet alapján arra nem illetékeseknek kintalt illetménykülömbözetet természetesen vissza kell téríteni. Ha — amint Ön írja — egyesektől ezt még nem vonták le, majd levonják tőlük is.

N. XII. esendőr, Sárok. A Szut. 330. pont 8. alpontja határozottan három vagy több egyénhez köti a fegyverhasználat jogosultságát. Ha tehát csak ketten vannak, vagy csak egy ilyen egyénről van szó, fegyvert használni e pont alapján nem szabad. Üldözőbe kell venni.

In unitate robur. Ezidőszereint a csendőr-tisztikarba felvétel nincs.

Nyírség. 1. Teljesen az Ön magaviseletétől függ, hogy előjárói az eddigi magatartása miatt most elmaradt őrmesteri előléptetésre mikor fogják érdemesnek s alkalmasnak találni. Erre fix időtartamot megállapítani nem lehet, azért a legjobb, ha nem ezen töri a fejét, mert türelmetlenséggel a javulást megkezdeni nem lehet. Végezze a szolgálatát lelkiismeretesen, tartsa magát rendben más szempontokból is, a többit bizza előjáróira. Így gyorsabban jut célhoz, mintha türelmetlenül számolja a napokat. 2. Három évi szakadatlan erdőőri gyakorlat után lehet az erdőfelügyelőségtől (Budapest, V., Ország-ház-tér 11. sz.) a vizsgára becsajátatást kérni. Ha ez a gyakorlata megvan, nem okvetlenül szükséges a vizsga előtt tanfolyamban résztvenni, de értesüléseink szerint ez előnyösebb. A legközelebbi tanfolyam és vizsgáztatás a jövő év nyarán lesz. Amint látja, az egyszerű erdőőri állást sem osztogatják csak úgy könnyűszerrel.

Közgazdálkodás. 1. Hogy az őrsfőzőnő felfogadása milyen feltételekhez van kötve, arra nézve a Cs—20. Utasítás I. fejezet 12. pontja tartalmaz részletes intézkedéseket. Legalább 30 évet meghaladott, gyermektelen vagy gondozást nem igénylő felnőtt gyermekkel bíró, becsületos, gondos és a házvezetéshez jól értő nőnek kell lennie, aki amellett természetesen főzni is jól tud. Az őrsfőzőnő felfogadására alapján és a közbeeső parancsnokságok esetleges véleményének meghallgatása mellett az osztályparancsnokság hatáskörébe tartozik. Ha a közgazdálkodás jól választja meg a főzőnőt, nagyon sok kellemetlenségtől mentesül az őrs. Jobb, ha távolabbi vidékről való s helyben rokonai nincsenek. 2. Ha 5 beszámítható szolgálati éve nincs, akkor csak úgy kaphat végkielégítést, ha teljesen munka- és keresetképtelen.

48. A f. évi 15. sz. Csendőrségi Közlönyben közzétett 87.278/VI. b. 1927. sz. belügyminiszteri körrendelet helyesbítését és kiegészítését a 16. sz. Csendőrségi Közlönyben „Sajtóhibaigazítás” alatt megtalálja. Az alhadnagyok e szerint gyermekeik után azok 20 éves koráig kapnak családi pótlékot.

R. esendőr, Zagárd. Egészen hihetetlenül hangzó fatális véletlen, hogy a gyümölcstolvaj a csősz kiáltásától megijedve rázuhanjon a csőszkunyhó tetejére, az beszakadjon alatta s az ott éppen pihenőjét tartó csendőrök egyikének szuronyába esve, halálát lelje. Nem hinnék, hogy akad olyan gyümölcstolvaj, aki pont a csőszkunyhó mellett levő fára másszon gyümölcsöt lopni. De feltéve, hogy ez megtörténhetett, egyedül a tolvaj a hibás; a csősznek természetes joga, hogy a tolvajra rákiáltson s a csendőrök sem felelhetnek azért, ha a kunyhó tetején át valaki a szuronyukba belepottyant.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:

PINCZÉS ZOLTÁN százados.

Pallas r.-t. nyomdája Budapesten, V., Honvéd-u. 10. sz.
(Telefon: T. 205—67, 205—68, 205—69.)

Felelős vezető: Tiringer Károly műszaki igazgató.

CSENDŐR-

tisztek, altisztek

és azok családtagjai

nyolc havi részletfizetésre készpénzáron

a következő cikkeket kaphatják:

női-, férfi- és egyenruha- törülközőket, abroszokat,
szöveteket, bélésarukat, kötött és szövött árut,
vásznat, sifont, zefireket, kötött gyermekgarnitúrát,
és egyéb vászonárukat, kesztyűt, harisnyát, kész
női s férfifehérneműeket kötött kabátokat, fűg-
készen és rendelésre, göny és függönykelméket,
uj, gyárilag sterilizált ágtyollat és pelyheket, paplanokat, min-
dennemű mosókelméket, selymeket, valamint diszpárnákat a

TRIBON Ruházati Részvénytársaságnál

BUDAPEST, VIII., ÜLLŐI-ÚT 14. SZÁM.

Az egyes vásárlások utáni első részletek 1927 október hó 1-ével kezdődnek.

Elsőrendű német gyártmányú

kerékpárok és varrógépek

véglegesített csendőröknek előnyös

részletfizetésre kaphatók.

Kerékpár és Varrógépkereskedelmi Vállalatnál

Budapest, VI., Andrassy-út 83—85 sz.

Telefon 980—22.

BÚTORCSARNOK

ERNST GYULA, BUDAPEST, VII., DOHÁNY-UTCA 33
(Klauzál-utca sarok)

Mindenféle bútorok és lakberendezési tárgyak óriási választékban. A csendőrség tagjainak jutányos ár és kedvezményes fizetési feltételek. Vidékre csomagolás.

CSENDŐRSÉGI KERÉKPÁRJAINK

MEGÉRKEZTEK!

Kinevezett csendőröknek kedvező feltételekkel. Nagy javító műhely. Gyermek-
kocsi raktár. Alkatrészek nagyban árban. Árjegyzék 600 képpel ingyen.

Láng Imre motor, kerékpár, varrógép és Budapest, VI., Teréz-körút 3 (sarok
műszaki cikkek gyári lerakata üzlet)

Pontos és legjobb órák:

Doxa . . 350.000 K

Omega . 550.000 „

== 5 évi írásbeli jótállással ==

POLGÁR KÁLMÁN FIA műőrák és ékszerész

Budapest, VII., Teréz-körút 5. I. em.

Arany- és ezüstórák, ékszer és ajándék tárgyak.

Részletfizetés bevezetve! * 30 éves cég